

معاونت امور زنان و خانواده
ریاست جمهوری

اطلاع نگاشت

گزارش عملکرد موضوعی معاونت در حوزه

تعمیق باورهای دینی و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

معاونت امور زنان و خانواده
ریاست جمهوری

تهران، خیابان انقلاب، خیابان استاد نجات‌اللہی، پلاک ۱۶۲
نمایر: ۰۲۱-۸۸۹۴۱۶۸۹-۰۲۱-۸۸۸۹۷۷۷۴

www.women.gov.ir

السلامة
والصحة
والرفاهية

گزارش عملکرد موضوعی معاونت در حوزه

**تعمیق باورهای دینی
و گسترش فرهنگ
عفاف و حجاب**

(۱۳۹۶-۱۳۹۲)

ارزش‌ها احساسات ریشه داری هستند که اعضای یک جامعه در آن‌ها سهیم اند و همین احساسات غالباً اعمال و رفتارهای اعضای جامعه را تعیین می‌کنند. ارزش‌های دینی^۱ به تبع حضور دین در یک جامعه و التزام دینداران به مبانی و اصول دین معنا می‌یابند و معمولاً در دو حالت ذهنی (باورهای دینی) و عینی (رفتارهای دینی) نمود پیدا می‌کند.

دین با پیچیدگی و وسعتی که دارد، تمام زوایای وجودی و زندگی بشر را تحت الشعاع قرار داده است و نمی‌تواند پدیده‌ای تک بُعدی و ساده باشد. ایمان به خداوند به عنوان محور دین فرایندی چند بُعدی همانند نگرش‌ها، باورها، عواطف، تجارب و مناسک را در بر می‌گیرد. پدیده دینداری^۲ از موضوعات قابل توجهی است که اهمیت آن را از کثرت تلاش‌هایی می‌توان دریافت که در سال‌های اخیر برای ساخت و به کارگیری سنج‌های دینداری مصرف شده است. این تلاش‌ها از دل اقتضائات و ضرورت‌های قابل درکی بیرون آمده است که نمی‌توانست بدون پاسخ باقی بماند.

ضرورت این مطالعات به طور عام برخاسته از نفوذ و اعتباری است که هنوز دین برای انسان و اجتماع دارد. دین اصل وحدت بخش و زمینه مشترکی را فراهم ساخته و به انسان اجازه می‌دهد تا با فائق آمدن بر تمایلات خودخواهانه‌شان و به خاطر عشق به همنوعانشان فراتر از این خودخواهی‌ها عمل کنند. دین سنگ بنای سامان اجتماعی و منبعی برای ارزش‌های اجتماعی است و برگزینش‌های فردی و بسیاری از زمینه‌های زندگی روزمره تأثیر می‌گذارد و همچنین به عنوان تجلی روح جمعی و عامل همبستگی و یکپارچگی جامعه محسوب می‌شود. از سوی دیگر تحلیل‌های نظری بیانگر آن است که در جوامع در حال گذار، دینداری یکی از متغیرهای اجتماعی است که دستخوش تحولات گسترده‌ای می‌شود، این متغیر و توجه و پایبندی به ارزش‌های دینی در جامعه ایران نیز دچار تحولات اساسی شده است، به گونه‌ای که امروزه ایرانیان از یک طرف تحت تأثیر فرهنگ و ارزش‌های دینی جامعه خود هستند، ارزش‌هایی که مورد احترام خانواده‌ها و اجتماعات محلی است و از طرفی دیگر متأثر از نهادهای آموزشی، رسانه‌های جمعی (داخلی و خارجی) و عناصر

ساختی دنیای مدرن هستند.

پرداختن به موضوع دین و دینداری در جامعه دینی ایران از ضرورت‌هایی است که هر روز واقعیت بیشتری می‌یابد (از آن رو که جامعه ایران خواه ناخواه در معرض امواج مدرنیته هم قرار گرفته است و در اثر چنین وضعیتی در مواردی شاهد تعارض‌ها و تضادهایی بین ارزش‌های دینی و ارزش‌های مدرن هستیم). در پرتو تحولات جدید که دگرگونی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی گسترده‌ای در جامعه ایران به دنبال داشته است، تغییرات نسبتاً وسیعی در وضعیت خانواده ایرانی، سبک‌های زندگی، ارزش‌های فرهنگی و دینی جامعه، نوع نگاه به انسان و زندگی انسانی، حضور زنان و دختران در مشاغل گوناگون، حضور زنان در جایگاه‌های گوناگون اجتماعی، افزایش آگاهی زنان، توجه به حقوق زنان و مواردی از این دست که همگی نشان از تغییرات گسترده‌ای می‌دهد برای یک جامعه دیندار برخی چالش‌ها و مسائل را برمی‌انگیزاند که لازم است در اطراف آن واکاوی‌ها و بررسی‌های نظری و تجربی صورت گیرد تا ابعاد و وجوه آن به درستی روشن شود و در پرتو آن راهکارهای منطقی و مطلوب برای برون رفت از مشکلات و تعارض‌ها ارائه شود. دین به عنوان یک نهاد اجتماعی با خصیصه فردی و اجتماعی، از ارزش‌ها و قواعد اجتماعی پشتیبانی می‌کند و جهت دهنده و مظهر قدرت جامعه و انسان، بسترساز ارتباطات انسانی و موجب ثبات، استمرار و همبستگی جامعه است. از سوی دیگر دین ارزش‌ها را می‌آفریند و هنجارها را شکل می‌دهد به ارزش‌های ثابت اخلاقی قداست می‌بخشد، زندگی انسان از آن معنی می‌گیرد و راهنمای مؤثری برای هدایت و سعادت انسان در دنیا و آخرت است. دین کارکردهای مختلفی را برای جامعه و فرد به انجام می‌رساند و برای جامعه معنایی از اجتماع و اجماع را به وجود می‌آورد و آن را تحکیم می‌بخشد. رفتارهای ضد اجتماعی را منع نموده و راه‌هایی را برای انسجام دوباره متخلفین پیشنهاد می‌کند.^۳

امروزه زنان مسلمان با فرصت‌ها و تهدیدهای زیادی روبه‌رو هستند. با تغییرات پر دامنه‌ای که در حوزه‌های مختلف به وجود آمده، عرصه‌های جدیدی پیش‌روی زنان گشوده شده است؛ اما از سوی دیگر آنان ممکن است با آسیب‌های نوپدید مواجه شوند. دامنه این آسیب‌ها بسیار گسترده بوده و در سطوح مختلف قابل بررسی است. درجایی که شبهه‌های فکری و هنجاری این عرصه پاسخی در خور، به موقع و هم وزن

راز سوی اندیشمندان مسلمان دریافت نکنند از بستر فکر و اندیشه اتاق فکر به جایگاه عقیده و نظر عمومی رسوخ کرده و لاجرم به حوزه رفتار و عمل اجتماعی کشیده خواهد شد. تا جایی که حلقه نهایی این فرآیند را می‌توان تغییر هنجارها و ارزش‌ها در عرصه حجاب دانست که در این مرحله وجود ابزارهایی همچون فضاهای مجازی و شبکه‌های ارتباطی این تغییرات معکوس هنجاری را سرعت و وسعت بخشیده و رویارویی با آن را بسیار صعب و دشوار می‌سازد. لذا مسئولیت اندیشمندان فکوری که پاسخ‌های سنتی را به این شبهه‌های فکری کافی ندانسته و به دنبال راهکارهایی بدیع و اقناع‌کننده هستند، بسیار بزرگتر و پیچیده‌تر از نهادهایی است که تنها در عرصه اجرا حضور پیدا کرده و در آخرین مرحله از فرآیند هنجارسازی و هنجارپذیری این جریان قرار دارند. در این شرایط یک معاونت در دولت به تنهایی نمی‌تواند در جهت ترسیم جایگاه شایسته‌ای برای زنان تلاش کند.

افزون بر این ساز و کارهای اجرایی اقدامات عملیاتی در حوزه عفاف و حجاب با تأکید بر مأموریت‌های دستگاهی در بدنه اجرایی دولت معطوف است به قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب که مصوب سال ۱۳۸۴ بوده و معاونت امور زنان و خانواده همواره درصدد بازبینی و اصلاح این قانون متناسب با مقتضیات زمانی در این عرصه بوده است و در این مسیر مکاتبات متعددی را با مراجع ذی صلاح به انجام رسانده، اما تا کنون پاسخ درخوری در این موضوع دریافت نکرده و گویی هنوز ضرورت بازنگری این قانون که یکی از گام‌های اصلی و اساسی در جهت اثرگذاری بیشتر در این موضوع می‌باشد، در باور نهادهای ذی‌مدخل نگنجیده است.

با این ملاحظات و بنابراین معاونت امور زنان و خانواده به سهم خود تلاش نموده تا از تمام ظرفیت‌های موجود به ویژه مراکز علمی، دانشگاهی، حوزوی و نهادهای مدنی، بهره لازم را ببرد و در این زمینه آثار و افکار اندیشمندان معاصر را در سلسله نشست‌های تخصصی زن و معرفت دینی بررسی و ارائه کند و از دیدگاه‌های امام‌راحل(ره) و مقام معظم رهبری به عنوان نقشه راه جهت گشودن راهی به دور از افراط و تفریط و تحجر و ابتدال فراروی زنان مدد جوید.

معاونت امور زنان و خانواده در بازه زمانی ۹۶-۹۲، مجموعه‌ای از فعالیت‌ها را در راستای تعمیق باورهای دینی که مقدمه گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

است و بر اساس ماده ۲۳۰ برنامه پنجم توسعه و تکالیف مقرر در قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب انجام داده است. همچنین این معاونت به ترویج ارزش‌هایی که در نهایت می‌تواند بستر ساز رشد فرهنگی و دینی و ارتقای جایگاه معنوی زنان باشد، اهتمام جدی دارد. لازم به ذکر است در ابتدای دولت یازدهم، ریاست محترم جمهوری ضمن ارائه مسائل و راهکارهای مربوط به عفاف و حجاب به شرح ذیل دستور بررسی موضوع در کمیسیون فرهنگی را صادر و موضوع در کمیسیون بررسی گردید. برخی فرمایشات ریاست محترم جمهوری در جلسه هیئت دولت به شرح زیر می‌باشد:

• مقدار زیادی از مسائل به مدها و لباس‌هایی مربوط می‌شود که در بازار هست. واقعاً اگر الان یک خانم متدین بخواهد از فروشگاه‌های تهران یک مانتوی قابل قبول بخرد، وجود ندارد و او باید به خیاطی سفارش بدهد.

• ما بیشتر باید کارهای فرهنگی انجام دهیم تا کارهای انتظامی.

• ما چهره‌های به نامی در کشور در عرصه ورزش و هنر داریم که الان بیشتر در بین جوانان مرجعیت دارند. ما می‌توانیم با آنها جلسه تشکیل دهیم تا راه حلی پیدا کرده و اقدام کنیم.

• یکی از مراجع گفته بودند دولت از دستگاه‌های خود شروع کند. وقتی نیروها وارد وزارتخانه و دستگاه اداری می‌شوند، حجاب خوبی دارند ولی بیرون قاطی مردم می‌شوند و ما نمی‌دانیم. به هر حال این مسئله بسیار پیچیده است و به سادگی حل نمی‌شود. ولی رها کردن آن هم به مصلحت نیست. اگر ما کار را رها کنیم، شیوه‌های بد انتخاب می‌شود و کار را بدتر می‌کنند. اگر ما فکر کرده و کار کنیم شاید شیوه‌های بهتری مقرر شود.

متعاقب آن گزارش کمیسیون فرعی فرهنگی برای طرح در کمیسیون آماده گردید: مقوله عفاف و حجاب موضوعی چندوجهی، پیچیده و گره خورده با عوامل مختلف می‌باشد، لذا نگاه به موضوع می‌بایست نگاهی جامع و مانع باشد. پس از ارائه گزارش‌ها و پیشنهادهای دستگاه‌های مرتبط و بحث و بررسی در کمیسیون تخصصی فرهنگی و با عنایت به پژوهش‌های اجرا و ارائه شده توسط شورای فرهنگ عمومی و نیروی انتظامی در خصوص موضوع یاد شده که حاکی از روند نزولی و نامطلوب عفاف و حجاب در سطح جامعه دارد، گزارش کمیسیون تخصصی فرهنگی جهت ارایه به کمیسیون‌های فرعی، اصلی و نهایتاً

هیئت دولت به شرح زیر ارائه گردید:

مقوله عفاف و حجاب با عنایت به وضع فعلی جامعه و فاصله معنادار آن با وضع مطلوب، نیازمند ژرف نگری و احتمالاً بازاندیشی سیاست‌های موجود و تأمل در تجربه سیاستگذاری ارزشی به منظور پیشگیری از ناهنجاری و بی‌نظمی در سطح جامعه می‌باشد.

آنچه تا کنون کمبود آن مشهود است، عدم ورود مراکز علمی نسبت به موضوع عفاف و حجاب و به دنبال آن تشکیل نشدن کرسی‌های گفتگو و نظریه پردازی در سطح دانشگاه و رشته‌های مرتبط مانند جامعه‌شناسی و روانشناسی می‌باشد. صرف نظر از ضعف نگاه جامعه‌شناختی آکادمیک به موضوع، در حوزه فردی نیز ریشه‌های روانی بی‌حجابی و درمان فردی آن در سطح ملی مورد ارزیابی قرار نگرفته است.

در خصوص وظایف دستگاه‌های اجرایی نیز، مصوبه (۴۲۷) شورای فرهنگ عمومی ملاک عمل بوده که این مصوبه اولاً به درستی و کامل اجرا نمی‌شده و ثانیاً دارای نواقصی به شرح زیر می‌باشد:

- عدم ضمانت اجرایی لازم از حیث منشاء تصویب مصوبه فوق‌الذکر
- وزن بیشتر اقدامات سلبی نسبت به اقدامات ایجابی علیرغم صبغه فرهنگی و ایجابی موضوع
- عدم باور عمیق متولیان دستگاه‌های اجرایی به موضوع عفاف و حجاب
- فقدان مدیریت واحد در اجرای مصوبه
- ناهم‌سویی گروه‌های مرجع جوانان مانند هنرمندان و ورزشکاران با هنجارهای مطلوب عفاف و حجاب
- عدم توجه به پوشش‌های مناسب قومیت‌های ایرانی و اجبار به پوشش‌هایی بدون خاستگاه قومی به خصوص در مدارس
- عدم تشویق به تأسیس سازمان‌های مردم‌نهاد مرتبط با موضوع و عدم حمایت سازمان‌های یاد شده موجود
- عدم وجود بسته‌های اجرایی مصوبه یاد شده به منظور ایجاد وحدت رویه عمل دستگاه‌های اجرایی
- عدم ایجاد احساس نیاز به عفاف و حجاب در بین مردم و نبود اطلاع‌رسانی کافی در خصوص عوارض و خطرات ناشی از بی‌حجابی و بدحجابی

- عدم توجه کافی به مبحث عفاف و حیا در مصوبه مذکور
- عدم تخصص بودجه سالیانه به منظور اجرای مصوبه یاد شده
- عدم نظارت و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های مسئول

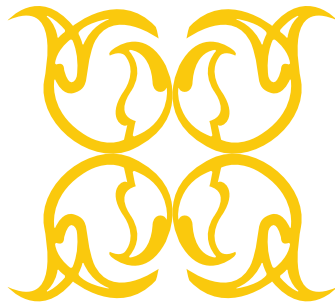
با عنایت به مراتب فوق دو راهکار زیر پیشنهاد گردید:

۱- حفظ وضع موجود

ضمن حفظ وضع موجود، اصلاح مصوبه ۴۲۷ شورای فرهنگ عمومی و رفع نواقص یاد شده و تصویب آن پس از اصلاح توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی (ارایه پیشنهاد اصلاح مصوبه به ریاست محترم جمهوری و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی)

۲- تحقیق، بررسی و ارایه راهکار

با توجه به مقدمه ذکر شده، تشکیل یک کارگروه متشکل از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی، ورزش و جوانان و حوزه علمیه با محوریت حوزه و دانشگاه ضمن احصاء، تبیین و انتشار حدود رعایت حجاب در مبانی فقهی و ضمانت اجرایی تخلف از آن، موضوع در ابعاد جامعه‌شناختی و روانشناختی مورد بررسی و آسیب‌شناسی قرار گیرد و تأثیر هر یک از عوامل و میزان همبستگی آنها در به وجود آمدن وضع موجود و در عین حال راهکارهای عملیاتی و کاربردی مهار مشکل و بهبود وضع عفاف و حجاب، برای کوتاه، متوسط و بلند مدت، طی یک دوره زمانی مشخص ارایه گردد تا بتوان از نتایج آن جهت تصمیم‌گیری‌های بعدی به عنوان ملاک عمل بهره‌برداری نمود.

مستندات قانونی حوزه تعمیق باورهای دینی و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی

این سند از جمله ویژگی‌های جامعه ایرانی در این چشم‌انداز را به شرح زیر برشمرده است:

جامعه‌ی ایرانی در افق این چشم‌انداز چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت: توسعه‌یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی با تأکید بر: مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی. برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی. امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت. برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب.

فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایت‌مند، برخوردار از وجدان‌کاری، انضباط روحیه‌ی تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

الهام‌بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم‌سالاری دینی، توسعه‌ی کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی (ره) دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

۲- قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)

در این قانون؛ موضوع تعمیق باورهای دینی مورد توجه قرار گرفته است: متن ماده ۲۳۰: "دولت با همکاری سازمان‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط، از جمله مرکز امور زنان و خانواده با هدف تقویت نهاد خانواده و جایگاه زنان در عرصه‌های اجتماعی و استیفاء حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه زمینه‌ها

با تدوین و تصویب «برنامه جامع توسعه امور زنان و خانواده» مشتمل بر محورهای تحکیم بنیان خانواده، بازنگری قوانین و مقررات مربوطه، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، توسعه و ساماندهی امور اقتصادی-معیشتی با اولویت ساماندهی مشاغل خانگی برای زنان سرپرست خانوار و زنان بدسرپرست، تأمین اجتماعی، اوقات فراغت، پژوهش، گسترش فرهنگ عفاف و حجاب، ارتقاء سلامت، توسعه توانایی‌های سازمان‌های مردم‌نهاد، ارتقاء توانمندی‌های زنان مدیر و نخبه، توسعه تعاملات بین‌المللی، تعمیق باورهای دینی و اصلاح ساختار اداری تشکیلاتی زنان و خانواده اقدام قانونی نماید."

۳- قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب (مصوبه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی)

در این قانون که در ۱۳ دی ماه ۱۳۸۴ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، تکالیفی برای نهادها و دستگاه‌ها از جمله معاونت امور زنان و خانواده (مرکز امور زنان و خانواده سابق) تعیین شده است.

تکالیف مقرر در قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب برای معاونت امور زنان و خانواده

۱- تحقیق و تدوین کتب و مقالات مناسب در خصوص فلسفه حجاب و عفاف و شیوه‌های رواج آن در کشور و پاسخگویی به شبهات طرح شده در زمینه حجاب.

۲- تهیه پودمان‌های آموزشی ترویج فرهنگ عفاف برای خانواده‌ها.

۳- تشکیل دوره‌های آموزشی کوتاه مدت برای ارباب رجوع‌ها در دستگاه‌های اجرایی و تشکیلات غیردولتی.

۴- برگزاری همایش‌ها، کنفرانس‌ها و نشست‌های تخصصی با موضوع فرهنگ عفاف در مراکز علمی - تحقیقاتی.

۵- تشویق و حمایت از NGOهایی که در خصوص ترویج فرهنگ عفاف فعالیت می‌کنند.

۶- همکاری با سازمان صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص ترویج نمادها و الگوهای لباس‌های بومی ایرانی و تشویق و حمایت از مراکز تولید و توزیع لباس‌های ملی و اسلامی.

بررسی مصوبه ۴۲۷ نشان می‌دهد که مواد آن به طور کلی در هشت رویکرد سیاستی گنجانده می‌شوند:

- رویکرد نظارتی؛ (نظارت بر رعایت حریم عفاف و حجاب در سازمان های دولتی و عمومی و نظارت و تأکید بر ضرورت رعایت سادگی و پوشش و فرم های اسلامی و حضور ساده و بی آرایش در محیط کار به دلیل تأثیر منفی بر مراجعان)
 - رویکرد حمایتی؛ (فراهم کردن زمینه های لازم برای تهیه کتب، نشریات و تولیدات علمی- فرهنگی به منظور ترویج فرهنگ عفاف و پاسخگویی به شبهات موجود در مورد آن)
 - رویکرد تبلیغی؛ (ابلاغ روش های اجرایی و تعیین ضوابط و هنجارهای روشن در مورد نوع لباس و پوشش افراد در بخش های رسمی و اداری کشور)
 - رویکرد تقنینی؛ (وضع قوانین و مقررات لازم برای اصلاح وضعیت پوشش در جامعه، گسترش و تقویت مراجع قانونی برای ترویج پوشش اسلامی در جامعه، رفع اشکالات قانونی در نحوه تولید، توزیع و عرضه پوشاک داخلی و خارجی)
 - رویکرد آموزشی
 - رویکرد پژوهشی
 - رویکرد تعاملی
 - رویکرد بودجه ریزی.
- گزارش های معاونت امور زنان و خانواده نشان می دهد که رویکردهای نظارتی (در مجموعه تحت امر خود)، حمایتی، تقنینی، آموزشی، پژوهشی و تعاملی در سیاست ها و راهبردهای مصوبه غالب است.

۴- خط مشی و اصول فرهنگی برنامه دولت، ارائه شده از سوی دکتر روحانی رئیس جمهور محترم دولت یازدهم^۴

توسعه حوزه فرهنگ، یکی از محورهای برجسته و اساسی برنامه دولت یازدهم است. اهداف راهبردی، راهبردها و برخی اولویت های راهبردی حوزه فرهنگ در نقشه راه حوزه فرهنگ ترسیم و در ادامه تشریح شده اند.

۴-۱ اهداف راهبردی

- اهداف راهبردی حوزه فرهنگی عبارتند از:
- نیل به جامعه قرآنی، اخلاقی و متعالی (دین باور و دین مدار)؛
 - افزایش همبستگی ملی در عین خلاقیت و تکثر فرهنگی؛

- توسعه عدالت فرهنگی در دسترسی به فضا و فرآورده های فرهنگی؛
- سهیم کردن بخش فرهنگ در فرآیندهای توسعه؛
- تقویت تولید علمی در کشور و حرکت به سوی جامع های دانش بنیان؛
- عطف به اهداف فوق، دولت بر مبنای و اصول ذیل تأکید دارد:
- پایبندی به ارزش های اسلامی؛
- رعایت توازن میان هویت های ایرانی- اسلامی؛
- تقویت انسجام فرهنگی ملی با به رسمیت شناختن تکثر فرهنگی موجود در کشور؛

۴-۲ راهبردها

- برای دستیابی به اهداف راهبردی مذکور و در چارچوب اصول فوق الذکر، اولویت های راهبردی در دو محور کلی سامان یافته اند:
- توسعه نظام، فناوری و زیرساخت های حوزه فرهنگ؛
 - گسترش فعالیت ها، فرآورده ها و تعاملات فرهنگی؛
- برای تحقق راهبرد توسعه نظام، فناوری و زیرساخت های حوزه فرهنگ برخی اولویت های راهبردی برای تحقق راهبرد توسعه نظام فناوری و زیرساخت های حوزه فرهنگ به شرح ذیل پیشنهاد شده اند.

۴-۱-۲ تقویت تشکل های فرهنگی، علمی و هنری

همانگونه که در بخش اجتماعی دولت به دنبال ارتقای سرمایه اجتماعی از مسیر تقویت نهادهای مردمی است، تقویت تشکلهای فرهنگی، علمی و هنری بخشی از برنامه دولت برای تقویت مشارکت اجتماعی اصحاب علم و هنر در جامعه، و تضمین شرایط رشد و بالندگی فرهنگی خواهد بود.

۴-۲-۲ توسعه زیرساخت های بخش فرهنگ و هنر

- با توجه به اهمیت توسعه زیرساخت های بخش فرهنگ و هنر، اقدامات زیر در این حوزه انجام خواهد شد.
- اصلاح و گسترش آموزش های فرهنگی و هنری در بخش غیردولتی؛

• طرح "بررسی نظام مسائل اجتماعی همسران و فرزندان شهداء و ایثارگران فاز نخست؛ چالش های اجتماعی همسران جانبازان ایرانی" سال ۱۳۹۶
این طرح با هدف پرداختن به روایت زنان از زندگی با فرد جانباز در مقام همسر است. بستر تحقق این همه، زندگی روزمره آنان است که محقق را به طرح و بسط ایده هایی فراتر از توصیف صرف فعالیت های عاملان اجتماعی سوق می دهد. از این لحاظ توجه به روایت زنان از فعالیت های معمول، تنها ذکر حوادث تکراری و بی ارزشی نیست، بلکه راهی برای درک چالش های متداول آنان و اصالت انگیزه کنش هایی است که به صورت ارادی و آگاهانه به منظور مراقبت از جانباز و رسیدگی به امور خانه و خانواده انجام می شود. علاوه بر این، مطالعه علمی وضعیت این زنان، شرایط زندگی مشترکشان، چالش ها و خواسته های اجتماعی آنها در کنار مطالبات دیگر زنان جامعه، گامی موثر در طرح موضوع همسران جانبازان و تلاش برای جلب نظر سیاست گذاران، دست اندرکاران و برنامه ریزان به این مهم خواهد بود.

حمایت از تدوین، انتشار و توزیع کتاب

• نیم قرن مجاهدت و اندیشه ورزی
حمایت از تدوین و چاپ این کتاب به منظور نکوداشت استاد منیر گرجی،

قرآن پژوه و اولین و تنها زن عضو مجلس خبرگان قانون اساسی در سال ۱۳۹۴ انجام پذیرفته است.

• آئینه وند، زن و معرفت تاریخی

حمایت از تحقیق و تدوین این کتاب به منظور معرفی شخصیت دکتر صادق آئینه وند و نظرات و دیدگاه های ایشان درباره زن و معرفت تاریخی در سال ۱۳۹۴ انجام پذیرفته است.

• راز اثر

حمایت از چاپ این کتاب که مجموعه ای مشتمل بر ۵۳ عنوان داستان کوتاه در موضوع حجاب و عفاف است، در سال ۱۳۹۵ انجام پذیرفته است.

• من زنده ام

حمایت از این کتاب به منظور معرفی الگوهای عینی عرصه ایثار و شهادت و زنده نگه داشتن یاد، نام و خاطره شهیدان و خاطرات دوران اسارت به قلم معصومه آباد در سال ۱۳۹۳ انجام پذیرفته است.

• نگرش قرآن به حضور زن در تاریخ انبیاء

حمایت از این کتاب با توجه به محتوای آن، که به معرفی الگوهای متعدد از زنان در قرآن کریم به قلم استاد منیر گرجی به ۳ زبان (فارسی، عربی و انگلیسی) است در سال ۱۳۹۴ انجام پذیرفته است.

• حمایت از پروژه شناسایی وضعیت فرهنگی- اجتماعی و رفاهی خوابگاه های دانشجویی دختران کشور (پیشنهاد برنامه عملیاتی)

این طرح با هدف شناسایی تجربه زیسته دختران ساکن در خوابگاه های دانشجویی، بررسی رفتارهای نظارتی و کنترلی مسئولان در خوابگاه های دانشجویی، فراهم آوردن داده های جامع و منظم درباره مسائل خوابگاه دختران در کشور و شناخت دگرگونی های ایجاد شده در مسائل خوابگاهی در دست انجام است. این طرح در پی تفاهم نامه متبادله با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور و نیز موافقت نامه متبادله با دانشگاه تهران از سال ۹۴ در دستور کار قرار گرفته (ادامه دارد) و در نهایت چهار گزارش تحلیلی از ویژگی ها، نیازها، آسیب ها و مسائل دختران در خوابگاه ها و یک بسته جامع سیاست گذاری و برنامه عملیاتی سرپرستان خوابگاه دانشجویان دختر تهیه خواهد شد.

• حمایت از برنامه توانمندسازی و ارتقای سطح سلامت روانی و جسمانی

این پروژه در راستای یکی از برنامه های بسته اجرایی ماده ۲۳۰ قانون برنامه پنجم توسعه، در حوزه تحکیم بنیان خانواده، مطابق با هدف ۲ و راهبرد ۱ و به منظور "ارتقای آگاهی ها و مهارت های والدین و خانواده در خصوص ارتباطات بین نسلی و تربیت فرزندان صالح، موفق و با نشاط و به دور از آسیب های اجتماعی" اجرایی می شود. این طرح با هدف بهسازی و سالم سازی روابط دختران نوجوان در خانواده و مدرسه بر اساس آموزه های دینی، انتقال ارزش های صحیح و منطقی به دانش آموزان دختر منطبق با اهداف نظام تعلیم و تربیت و بایسته های دینی و بهبود بخشی مهارت های ارتباطی موثر بین والدین، مربیان، دانش آموزان دختر و تعامل موفق بین این سه گروه. این طرح با آموزش دانش آموزان دختر دوره اول متوسطه پایه دوم، والدین دانش آموزان و کادر آموزشی در سراسر کشور به میزان ۴۴۸۰۱۶ نفر ساعت از طریق حمایت از طرح ملی تقویت شیوه های ارتباطی و مهارتی برای دانش آموزان دختر طی سه سال متوالی ۹۲، ۹۳ و ۹۴ و در چارچوب تفاهم نامه منعقد با وزارت آموزش و پرورش به انجام رسیده است.

• حمایت از برنامه آسیب شناسی روانی اجتماعی دانش آموزان

این پروژه در راستای یکی از برنامه های بسته اجرایی ماده ۲۳۰ قانون برنامه

• تبادل تفاهم نامه همکاری با سازمان نشر آثار و ارزش های مشارکت زنان در دفاع مقدس

این تفاهم نامه با هدف معرفی و گسترش نقش زنان در ترویج مولفه های فرهنگ مقاومت، ایثار، جهاد و شهادت در فرهنگ عمومی، ارتقای منزلت اجتماعی زنان ایثارگر و خانواده معظم ایثارگران در سال ۱۳۹۴ به امضاء رسیده است. هماهنگی با سازمان نشر آثار و ارزش های مشارکت زنان در دفاع مقدس و ارسال طرح پژوهشی باموضوع "تدوین تاریخ شفاهی نقش زنان مبارز در هشت سال دفاع مقدس" در راستای تبادل تفاهم نامه

۲- تهیه پودمان های آموزشی ترویج فرهنگ عفاف برای خانواده ها

تهیه پودمان آموزشی ترویج فرهنگ عفاف برای خانواده

• حمایت از تدوین بسته آموزشی حقوق و مسئولیت های فردی، خانوادگی و اجتماعی

این پروژه در راستای یکی از برنامه های بسته اجرایی ماده ۲۳۰ قانون برنامه پنجم توسعه، در حوزه تعمیق باورهای دینی، مطابق با هدف ۲ و راهبرد ۱ و به منظور "طراحی و اجرای فرهنگ ساز مناسب برای ترویج حقوق، شأن، منزلت و مسئولیت های فردی، خانوادگی و اجتماعی در میان آحاد جامعه" اجرایی شود. اهداف کیفی طرح عبارتند از: ارتقای آگاهی دانش آموزان، والدین و مربیان مدارس با حقوق شهروندی، حقوق و تکالیف فردی، خانوادگی و اجتماعی، توسعه اخلاق و روابط اخلاقی و افزایش همدلی و همبستگی اجتماعی و اخلاقی بین اعضای جامعه و تقویت مهارت های موثر در دانش آموزان جهت مسئولیت پذیری، احقاق حقوق مدنی و مشارکت آگاهانه برای حضور در عرصه های مختلف خانوادگی و اجتماعی می باشد.

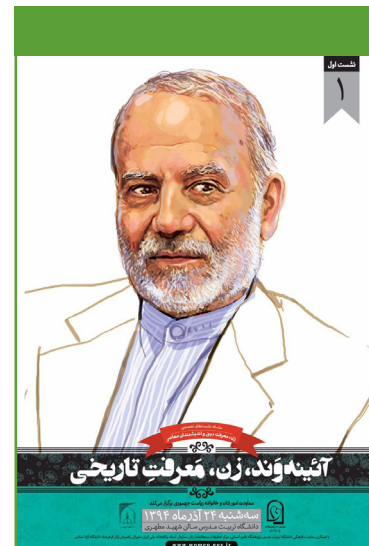
این بسته برای ۵۴۰۰۰ نفر از به دانش آموزان دختر و پسر مقاطع متوسطه دوم، اولیاء دانش آموزان و مربیان مدارس در ۱۵ استان کشور در سال ۱۳۹۴ توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و ارائه شده است.

پنجم توسعه، در حوزه ارتقای سلامت، مطابق با هدف ۱ و راهبرد ۳ و به منظور "انجام پیمایش‌های اختصاصی گروه‌های در معرض خطر بالا اجرایی می‌شود". این طرح با هدف شناسایی انواع آسیب‌های روانی-اجتماعی، پیشنهاد الگوی مناسب جهت خدمات راهنمایی و مشاوره‌ای به دانش‌آموزان دختر در معرض خطر بر اساس نتایج آسیب‌شناسی و موانع موجود و میزان شیوع آنها و علل و انگیزه‌های پیدایی آنها در دانش‌آموزان دختر در معرض خطر، از طریق اجرای طرح ملی آسیب‌شناسی روانی-اجتماعی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه، با مطالعه تعداد ۲۵۷۳۶ نفر دانش‌آموزان توسط وزارت آموزش و پرورش در سراسر کشور به انجام رسیده است.

۳- برگزاری همایش‌ها، کنفرانس‌ها و نشست‌های تخصصی با موضوع فرهنگ عفاف در مراکز علمی-تحقیقاتی

مشارکت و حمایت از همایش‌ها، جشنواره‌ها و نشست‌های تخصصی

• حمایت از برگزاری سلسله نشست‌های تخصصی زن، معرفت دینی و اندیشمندان معاصر این نشست‌ها با همکاری کارگروه تعمیق باورهای دینی معاونت با اهدافی همچون؛ معرفی مفاخر ملی و اسلامی ایران به نسل جوان ایرانی، معرفی زنان اسوه و برگزیده در حوزه‌های دینی، علمی، فرهنگی، سیاسی و هنری و شناسایی و تبیین و نقد دیدگاه اندیشمندان مسلمان در حوزه مسائل زنان، ارائه تصویر حقیقی از جایگاه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زن در اسلام، جمع‌آوری مطالب و

تحقیقات مکتوب و انتشار آن با همکاری مؤسسات مرتبط و با تاکید بر تبیین نظریه‌های اندیشمندان و صاحب نظران معاصر؛ نظیر امام خمینی(ره)، استاد مطهری، شهید بهشتی، دکتر شریعتی، دکتر آئینه‌وند و... و طرح موضوعات مهم حوزه زنان از قبیل حقوق زنان، حجاب، جنسیت در قرآن، نگاه تاریخی به زن و... تحت عناوین: دکتر آئینه‌وند، زن، معرفت تاریخی؛ نکو داشت بانوی قرآن پژوه سرکار خانم گرجی (ساخت سردیس استاد گرجی و نصب آن در کتابخانه ملی) و برگزاری نشست‌های تخصصی زن در قرآن و جایگاه زن در گفتمان شهید بهشتی» و «مطهری و طرح حقوق زن در اسلام» در سال ۱۳۹۴ برگزار شده است.

• حمایت از برگزاری همایش بین‌المللی بانوان قرآن پژوه

این همایش با هدف تعمیق باورهای دینی، توسعه و ترویج و انتقال مفاهیم قرآنی، گسترش برنامه‌های فرهنگی-ترویجی در سطوح مختلف، تجلیل و تکریم و معرفی بانوان قرآنی و هنرمند؛ توسط مرکز فرهنگی بانوان قرآن پژوه وابسته به مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)، در ابتدای سال ۹۴ برگزار گردید. در هر دوره از این همایش با تجلیل از چهره‌های شاخص و ممتاز پژوهش و هنر در تمام رشته‌های قرآنی (قرائت، حفظ، پژوهش، تفسیر، تدریس، داوری، مربی‌گری، تذهیب، نگارگری، قلم زنی، خوشنویسی) تعداد بسیاری از بانوان

قرآن پژوه به جامعه اسلامی ایران و سایر کشورها معرفی می‌گردند. این دوره با حضور بیش از ۲۰۰ نفر از اساتید و قاریان علوم قرآنی، پژوهشگران، دانشجویان و نمایندگان مراکز دولتی و غیردولتی در استان قم برگزار و از ۲۵ نفر از این بانوان تجلیل به عمل آمد.

• حمایت از همایش بین‌المللی دکترین مهدویت

حمایت معنوی از پنل ویژه دانشجویی دوازدهمین همایش بین‌المللی دکترین مهدویت. این پروژه با هدف "گسترش فرهنگ مهدوی و ایجاد پیوند قلبی جوانان با امام زمان (عج) و ایجاد بسترتبایط، تعامل و انتقال تجربه‌های دانشجویان و همچنین رشد نگاه هنری، ادبی، علمی و فکری دانشجویان در حوزه مهدویت" و همچنین اجرای پنل دانشجویی و تبیین محورهای مقالات ارائه شده، که دو محور آن با موضوع "جایگاه حضور زنان در پیشگویی‌های آخر الزمان" و "نقش خانواده در شکل‌گیری نحله‌های فکری و جنبش‌های اجتماعی پیشگویی" در سال ۱۳۹۴ برگزار گردید و دارای ابعاد اعتقادی و فرهنگی بود.

• حمایت از ششمین کنگره ملی آسیب‌شناسی خانواده و دومین جشنواره ملی خانواده پژوهی

این حمایت با هدف؛ گسترش پژوهش‌های بین‌رشته‌ای حوزه خانواده با ایجاد تشویق و حمایت از پژوهشگران موضوعات خانواده توسط پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی در سال ۹۳ و با حمایت معنوی معاونت و با همکاری سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی - پژوهشی و سازمان‌ها، با ارائه ۵۰۰ مقاله در حوزه خانواده و ۵ مقاله در حوزه تعمیق باورهای دینی انجام پذیرفت.

مقالات مرتبط با موضوع تعمیق باورها: "دین و سبک زندگی خانواده ایرانی"; اثر مریم سادات دلاور، "مادران و دینداری دختران"; اثر حنانه سادات صفوی، "رابطه بین جهت‌گیری مذهبی والدین و سبک‌های فرزند پروری"; اثر زهرا صیدی، "آسیب‌شناسی تهاجم فرهنگی بر سلامت روانی خانواده مسلمان"; اثر مجید نیسی، "بررسی رابطه بحران هویت دینی و اخلاقی دختران با سبک زندگی مادران"; اثر زهره جهانشیری

• همایش پرواز پرستوها

همایش پرواز پرستوها در سوم خرداد ۱۳۹۴ در استان خوزستان با تجلیل از دانش‌آموزان دختر شهیده که در حماسه خرمشهر حضور داشتند؛ به همت معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، دفتر امور زنان وزارت آموزش و پرورش، سازمان منطقه آزاد اروند و موسسه غیر دولتی بهار خرمشهر و با حضور معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده، وزیر آموزش و پرورش، نماینده مقام معظم رهبری در بنیاد شهید و معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران برگزار شد.

در این برنامه از سردیس و کتاب زندگینامه دانش‌آموز شهیده شهناز محمدی زاده و معلم جهادگر شهیده شهناز حاجی شاه رونمایی شد و زنان حماسه‌سازی که دوشادوش مردان در مقاومت ۴۵ روزه خرمشهر حضور داشتند به بیان خاطرات خود پرداختند و از تعدادی از زنان ایثارگر و خانواده دو شهید تجلیل به عمل آمد.

• مشارکت در برگزاری شانزدهمین جشنواره پایان نامه سال دانشجویی

این جشنواره با همکاری سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی در اسفند ماه سال ۹۵ و با هدف ارج نهادن به تلاش‌های علمی دانشجویان مؤلف، مترجم و جوانان اهل قلم و بازمایی استعداد این نسل پویا در میدان تألیف، تحقیق و ترجمه و فراهم آوردن زمینه مطالعه و اندیشیدن هر چه بیشتر در حوزه‌های مختلف علمی و مستحکم نمودن پیوند دانشجویان با قلم و کتابت و دانش در این عرصه تا بیش از پیش در گسترش مرزهای دانش و جنبش نرم‌افزاری، نقش آفرین باشند؛ برگزار گردید. در این جشنواره، طرح پژوهشی با موضوع "ارائه الگوی اسلامی بخشایش زوجین" اثر آقای ابراهیم مقامی به عنوان تحقیق برتر معرفی گردید.

• نشست زنان ایثارگر

این نشست با هدف پاسداشت مقام و منزلت شهید و ترویج فرهنگ جهاد و ایثار و شهادت توسط کارگروه تخصصی تعمیق باورهای دینی در محل معاونت امور زنان و خانواده در سال ۱۳۹۴ برگزار گردید. نمایش فیلم مستند "آسمان امن است" از برنامه‌های جانبی نشست بود.

• نشست گرامیداشت زنان و دفاع مقدس

این نشست با هدف توسعه و ترویج فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت و زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهیدان و جانبازان و همچنین ارتقاء سطح آگاهی و بینش و نگرش جامعه نسبت به فداکاری‌ها و از خودگذشتگی‌های انسان‌های بزرگ در جامعه در هفته دفاع مقدس در سال ۱۳۹۴ برگزار گردید، در حاشیه نشست، فیلم "سپیده دمی که بوی لیمو می‌داد" با موضوع مسائل و چالش‌های زنان مصدوم شیمیایی سردشت نمایش داده شد.

• طرح سپاس

این طرح با هدف تجلیل و تکریم مقام شهدا و زنده نگه داشتن یاد و نام و خاطره شهیدان و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت با محوریت دیدار با خانواده‌های شهدا «همسران و مادران» در طی سال‌های ۹۳ الی ۹۵ (حدود ۷۵ دیدار) برگزار گردیده است. از مهم‌ترین این دیدارها می‌توان به دیدار با همسر شهید بابایی، دیدار با همسر و خواهر شهید تندگویان، دیدار با همسر شهید رجایی، دیدار با همسر شهید چمران و حضور در منزل خانواده‌های شهدای اقلیت مسیحی و... اشاره کرد.

• همایش اسوه‌های صبر و مقاومت

این همایش با هدف تقدیر از برگزیدگان آثار دفاع مقدس در سازمان اسناد و کتابخانه ملی توسط سازمان نشر آثار و ارزش‌های مشارکت زنان در دفاع مقدس در سال ۹۴ با حمایت معنوی و حضور معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده در ایام هفته بزرگداشت مقام زن و روز مادر برگزار گردید.

• همایش ریحانه انقلاب

این همایش با هدف گفتمان‌سازی در حوزه فرهنگ ایثار و شهادت و نکوداشت زنان و بانوانی که در سال ۵۷ و پیروزی انقلاب اسلامی نقش بسزایی در حوزه فرهنگ و هنر ایفا کردند و با حمایت معنوی معاونت توسط سازمان زنان حزب اسلامی کار در سال ۱۳۹۳ برگزار گردید.

• نشست بزرگداشت حضرت معصومه (س)

برگزاری این نشست با حضور دختران شهدا و بازدید و کاشت نهال به نام

دختران و پدران شهیدشان در باغ گیاه‌شناسی ملی ایران به مناسبت ولادت حضرت معصومه (س) و روز دختر، در سال ۱۳۹۳ انجام گرفته است.

• همایش نقش آفرینی زنان در حماسه آزادسازی خرمشهر

این همایش با همکاری موسسه بهار خرمشهر و با هدف توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و ارج نهادن به فرهنگ فداکاری‌ها و زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهدا و حماسه آفرینان هشت سال دفاع مقدس و به مناسبت سی و پنجمین سال روز آزادسازی خرمشهر و با حضور جمعی از زنان ایثارگر و فعالان عرصه فرهنگ ایثار و مقاومت در تاریخ ۳ خردادماه ۱۳۹۶ در پژوهشکده فرهنگ و هنر و معماری جهاد دانشگاهی تهران برگزار شد. در این همایش از زنانی که خانواده‌های خود را در آزادسازی خرمشهر از دست دادند و یا اسیر شده‌اند و همچنین خبرنگاران و کادر درمانی عرصه ایثار و شهادت تجلیل به عمل آمده است.

• مراسم بزرگداشت شهیده محبوبه دانش

در این مراسم که به همت معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۴ در محل دبیرستان رفاه برگزار گردید، از کتاب زندگینامه و سردیس محبوبه دانش از شهدای هفدهم شهریور (جمعه سیاه) که در محل میدان شهدای تهران نصب شده است رونمایی شد.

• همایش ملی پوشش ایرانی اسلامی

این همایش با هدف "ترغیب و تشویق طراحان برای ارائه ایده ها و طرح های نوین جهت دستیابی به الگویی نوین در مد و لباس اسلامی ایرانی، معرفی توانمندی های صنایع فرهنگی ایرانی حوزه مد و لباس به مخاطبان و آحاد جامعه، توسعه فضای تعامل و همکاری در بین دست اندرکاران و فعالان حوزه مد و لباس کشور، آسیب شناسی صنعت مد و لباس، ایجاد اشتغال پایدار در عرصه صنعت پوشاک و نساجی کشور و . . ." و موضوعات مورد بررسی "جایگاه بانوان در عمل به اقتصاد مقاومتی، جایگاه اجتماعی اقتصادی و سیاسی بانوان ایرانی، پوشش بانوان ایرانی و اشتغال زایی و توانمندسازی بانوان و . . ." در سال ۱۳۹۶ با حمایت معنوی معاونت و به همت هنرکده مد و لباس کیمیا سحر برگزار شد.

• نشست با سازمان تعزیرات حکومتی

این نشست به منظور استفاده از ظرفیت سازمان های مردم نهاد جهت اقدام در حیطه آرایشگاه های زنانه و کاهش آسیب های آن و انجام اقدامات معطوف به برنامه های عملیاتی با رویکرد اجتماعی و فرهنگی برگزار شده است.

بازدید و حضور در نمایشگاه ها و جشنواره ها

• همایش انسان عفیف

همایش انسان عفیف با محوریت خانواده در حاشیه بیست و دومین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم به همت کمیته بانوان این دوره با حمایت معنوی معاونت و حضور و سخنرانی معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهور در سال ۱۳۹۴ برگزار گردید.

• بازدید از نمایشگاه مد و پوشش تسنیم

این جشنواره با هدف ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی در جهت الگوسازی پوشش مناسب اجتماعی بانوان در محل بوستان گفتگو توسط شهرداری تهران در سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ برگزار گردید و معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده از آن بازدید کردند.

• جشنواره مد و لباس دانشجویی

این جشنواره با هدف بهبود تعامل جوانان با صنعت پوشاک مبتنی بر فرهنگ ایرانی-اسلامی و با محورهای همچون؛ مسابقه طراحی لباس دانشجویی، نشست های تخصصی و کارگاه های آموزشی با موضوعات محتوایی و فنی و نمایش آثار برگزیده و اعطای نشان شیما و مالکیت معنوی با حمایت معنوی معاونت در بهمن ماه ۱۳۹۵ توسط دانشکده فنی و حرفه ای دکتر شریعتی برگزار و معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده ضمن بازدید از نمایشگاه جانبی آن به ایراد سخنرانی پرداختند.

حمایت از طرح ها و برنامه های سازمان های مردم نهاد

• مطالعه و پژوهش و تهیه فیلم مستند بانوی مبارز

حمایت از ساخت این فیلم با هدف ترویج نقش تاریخ ساز بانوی انقلابی و مسلمان، سرکار خانم مرضیه حدیدچی (دباغ) و روایت وقایع زندگی ایشان به عنوان الگویی برای زنان امروز، توسط موسسه فرهنگی یاوران فدک فیلم در سال ۱۳۹۴ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "معنویت و شاداب سازی خانواده"

این برنامه با هدف تحکیم بنیان خانواده، گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، توسعه فرهنگ سلامت در میان زنان و خانواده، تقویت روحیه خودباوری و اعتماد به نفس، کاهش آسیب های اجتماعی و به منظور آگاه سازی ۵۰ نفر از زنان خانه دار و شاغل گروه سنی ۱۸ تا ۵۰ سال از طریق برگزاری ۶ نشست آموزشی در موضوعات خودشناسی، ارتباط موثر در خانواده، شادی در خانواده، امید و خودباوری، تاثیر فضاهای معنوی و ارتباط با خدا در انبساط روحی و شادابی، انتقاد موثر در خانواده توسط موسسه فرهنگی رایحه فاطمه (س) در سطح شهرستان تهران در سال ۱۳۹۲ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "آموزش مهارت های زندگی با رویکرد دینی"

این برنامه با هدف تحکیم بنیان خانواده، گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، آموزش مهارت های زندگی زنان و دختران و به منظور ارتقاء سلامت جامعه و پیشگیری از آسیب های اجتماعی و کاهش تعارضات خانوادگی و افزایش سطح آگاهی ها و مهارت های زندگی برای ۴۰۰ نفر از زنان و دختران شهرستان قیر و کارزین از طریق برگزاری ۵ نشست آموزشی ۳ ساعته در موضوعات مهارت خودشناسی، خداشناسی، برقراری ارتباط با همسر، فرزند و سایر اعضای خانواده، مهارت مهرورزی، تقویت روحیه اعتماد به نفس و شیوه برخورد صحیح با مشکل، بهداشت جسمی و تغذیه با رویکرد دینی توسط هیأت مذهبی حضرت سکنه (س) و مکتب القرآن ثارالله (ع) در سطح شهرستان فیروزآباد، قیر و کارزین استان فارس در سال ۱۳۹۲ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "آموزش مهارت های زندگی با رویکرد دینی"

این برنامه با هدف تحکیم بنیان خانواده، گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، تلاش در جهت ارتقاء سلامت خانواده - آموزش مهارت های زندگی به زنان و دختران شهرستان البرز جهت پیشگیری از آسیب های اجتماعی و کاهش تعارضات خانوادگی - افزایش سطح آگاهی ها و مهارت های زندگی برای ۴۰۰ نفر از زنان و دختران از طریق برگزاری ۵ نشست آموزشی ۳ ساعته در موضوعات مهارت خودشناسی، خداشناسی، برقراری ارتباط با همسر، فرزند و سایر اعضای خانواده، مهارت مهرورزی، تقویت روحیه اعتماد به نفس و شیوه برخورد صحیح با مشکل، بهداشت جسمی و تغذیه با رویکرد دینی توسط موسسه سلامت روان توانگران در سطح شهرستان البرز در سال ۱۳۹۲ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "آموزش مهارت های زندگی از منظر قرآن"

این برنامه با هدف؛ گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، حفظ و تحکیم بنیان خانواده و پیشگیری از آسیب های اجتماعی، تقویت روابط همسران در زندگی مشترک، آموزش مهارت های زندگی از منظر قرآن از طریق برگزاری ۵ کارگاه آموزشی نیم روزه برای ۲۰۰ زوج (۴۰۰ نفر) در موضوعات خودسازی و رشد معنوی و تقویت ارتباط با خدا، شناخت نکات مثبت در زندگی مشترک، نحوه ارتباط موثر زوجین با یکدیگر، مهارت حل مساله، آگاهی از وظایف زنانشویی از منظر قرآن کریم توسط موسسه فرهنگی اجتماعی اعجازمهر در سطح شهرستان کرمانشاه در سال ۱۳۹۲ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "سلسله نشست های گفتمان دینی فاطمه شناسی"

این برنامه با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، توسعه و ترویج فرهنگ و ادبیات فاطمی در حوزه زنان و خانواده، تقویت باورها و معارف فاطمی در میان بانوان جامعه اسلامی، همگرایی و بستر سازی برای بهبود وضعیت زنان با حضور فعالان مسائل زنان و دین پژوهان و نیز بهره گیری از نقطه نظرات علما و متفکرین برجسته از طریق برگزاری نشست گفتمان دینی با موضوع فاطمه شناسی "با حضور ۲۰ نفر از فعالان مسائل زنان و دین پژوهان و نیز ملاقات با متفکرین برجسته در این حوزه، توسط موسسه مطالعات و تحقیقات زنان و موسسه انتظار یار در سال ۱۳۹۳ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "آموزش مهارت های زندگی با رویکرد قرآنی"

این برنامه با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای

دینی زنان و خانواده، تحکیم بنیان خانواده، ارتقاء مهارت‌های زندگی زنان و دختران، توسعه و ترویج فرهنگ حیات بخش قرآن کریم، از طریق برگزاری ۱۵ نشست ۵۰ نفره آموزش مهارت‌های زندگی برای ۷۵۰ نفر از زنان و دختران در موضوعات مهارت‌های برقراری ارتباط با همسر، فرزند و سایر اعضای خانواده، مهارت‌های برقراری تعادل عاطفی و ارتباط صحیح، در اسلام مهارت مهرورزی، ازدواج پایدار موفق، نحوه بهبود روابط، ارتقاء فرهنگ مدارا، شیوه‌های مقابله با استرس و شیوه برخورد صحیح با مشکل توسط موسسه فرهنگی قرآن و عترت سرای معصوم البرز در سطح استان البرز در سال ۱۳۹۳ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "نهاده‌ساز و ترویج الگوی زندگی دینی بهشت خانواده"

این برنامه با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه و تعمیق باورهای دینی، توان افزایی ۶۰۰ نفر از زنان و دختران جوان از طریق برگزاری ۲۰ دوره آموزشی فرهنگی، دینی به صورت مقدماتی و تکمیلی در موضوعات ده گانه: عفاف درون، مبنای و روش‌های عملی آن، دین در آینه احساس، اندیشه و رفتار من (با تأکید بر رفع شبهات دینی مربوط به زنان)، راهکارهای فضا سازی دینی در خانواده (ویژه مادران)، کسب روزی حلال؛ ثمرات و تدابیر تحقق آن (ویژه پدران)، سبک‌گفتمان منطقی و صمیمانه در خانواده با تأکید بر کرامت و آزاداندیشی اعضای خانواده (عمومی با تأکید بر مباحث اختصاصی برای دختران جوان و نوجوان)، تحلیل و پویاسازی پنجره ارتباطی (پنجره جوهری) اعضای خانواده با دیگران (در سه سطح خانوادگی؛ محیط کاری و درسی؛ سایر افراد اجتماع)، تبیین الگوی رفتاری "اقتدار محبت آمیز پدران" و راهکارهای تقویت آن (ویژه پدران)، غنی‌سازی و نشاط بخشی به نشست‌های خانوادگی و فامیلی (ویژه مادران)، ارتقاء سبک زندگی دختران غیرمتاهل (با تکیه بر تحلیل الگوی زندگی زنان بزرگ غیرمتاهل صدر اسلام)، ارتقاء سواد رسانه‌ای و افزایش توانمندی مدیریت بهره‌گیری سالم و اثربخش از رسانه‌های برخط، تهیه و تدوین ده محتوای الکترونیکی براساس موضوعات یاد شده، با شمارگان ۶۰۰ بسته در موضوعات ده‌گانه یاد شده، طراحی و فعال سازی ۱۰ برنامه مجازی ثانویه برای ارتباط سایبری (وبلاگ، وایبر، تلگرام...) برای تعامل پیام‌های فرهنگی دینی با موضوع "خانواده به مثابه بهشت" توسط موسسه استمرار امید در سطح استان البرز در سال ۱۳۹۴ به انجام رسیده است.

• حمایت از برگزاری اولین همایش بین‌المللی بانوان مروج فرهنگ رضوی

این برنامه با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در جامعه، تعمیق باورهای

دینی و توسعه توانایی‌های سازمان‌های مردم‌نهاد، شناسایی و بهره‌مندی از توانمندی‌های بانوان مروج فرهنگ رضوی در حوزه بین‌الملل، زمینه‌سازی جهت تشکیل شبکه زنان مروج فرهنگ رضوی در فضای بین‌الملل - تقدیر از بانوان مروج فرهنگ رضوی جهت افزایش انگیزه معنوی این حرکت فرهنگی در دهه کرامت توسط بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا (ع) در سطح شهرستان مشهد در سال ۱۳۹۴ به انجام رسیده است. ذهاب، اسلام آباد و آموزش، مشاوره و پاسخ‌گویی به نیازهای فکری، دینی و تربیتی آنان توسط موسسه فرهنگی قرآن و عترت اعجاز قرآن در سطح استان کرمانشاه در سال ۱۳۹۴ به انجام رسیده است.

• حمایت از طرح "تعمیق باورهای دینی و گسترش فرهنگ حجاب و عفاف از طریق تولید اقلام حجاب و پوشاک اسلامی توسط زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست"

این برنامه با هدف تعریف استانداردهای فرهنگی مناسب برای ترویج فرهنگ عفاف منطبق با فرهنگ دینی و ملی و فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای ترویج الگوی مناسب پوشش اسلامی، پیگیری نحوه اجرای طرح گسترش فرهنگ عفاف به صورت مستمر در جلسات شورای فرهنگ عمومی استان و ارائه گزارش، فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای تهیه کتب، نشریات و تولیدات علمی فرهنگی به منظور ترویج فرهنگ حجاب و عفاف توسط موسسه بهترین مادر دنیا حضرت زهرا (س) در استان کرمانشاه در سال ۱۳۹۵ به انجام رسیده است.

۵- همکاری با سازمان صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص ترویج نمادها و الگوهای لباس‌های بومی ایرانی و تشویق و حمایت از مراکز تولید و توزیع لباس‌های ملی و اسلامی

• همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر

• تنظیم پیش‌نویس تفاهم‌نامه همکاری با کارگروه ساماندهی مد و لباس

اسلامی ذیل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پیش‌نویس این تفاهم‌نامه با اهدافی همچون تبیین مفاهیم و الگوسازی عفاف و حجاب در سبک زندگی اسلامی ایرانی در همه عرصه‌های فردی و اجتماعی، تعلیم و تربیت، تبلیغ و ترویج صحیح پوشش اسلامی ایرانی در سطح جامعه و

راه اندازی موزه و مرکز پژوهشی لباس اقوام ایرانی و پوشاک خراسان رضوی همزمان با رویداد مشهد ۲۰۱۷

با تأکید و پیگیری معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده موزه و مرکز پژوهشی لباس اقوام ایرانی و پوشاک خراسان رضوی در دستور کار قرار گرفت. معاون رئیس جمهور با اشاره به انتخاب مشهد به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام در ۲۰۱۷ توسط آیسسکو و برگزاری رویداد مشهد در این سال در قالب ۲۵ هفته فرهنگی که یکی از این هفته‌ها به زنان اختصاص دارد، آن را فرصت مغتنمی دانست که می‌تواند در معرفی و عرضه و شناساندن ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها و مزیت‌های فرهنگی و هنری کشور و نیز ارائه تصویری واقعی از توانمندی‌ها و دستاوردهای زنان ایرانی بسیار موثر باشد، لذا در این راستا در نظر است دو کارگروه به صورت ملی و استانی تشکیل شود و این موضوعات را با محوریت نقش زنان در این رویداد مهم در دستور کار خود قرار دهند. این رویداد با هدف اولویت بر توسعه روستاها و معیشت و اشتغال پایدار خانواده‌های روستایی و تأثیر آن بر مهاجرت معکوس از طریق توجه بیشتر به ظرفیت‌های موجود در روستاها بویژه نقش زنان و دختران روستایی در حفظ و پاسداری از میراث ناملموس فرهنگی راه اندازی شد. این رویداد با همت سازمان میراث فرهنگی و با مشارکت تمامی دستگاه‌ها از جمله دفاتر امور زنان و خانواده استانداری‌ها پیگیری و در دستور کار قرار گرفت.

ایجاد زمینه لازم برای دسترسی زنان و دختران به پوشاک اسلامی ایرانی جذاب و مطلوب مطابق با سلیقه، نیازها و ضوابط شرعی و قانونی و با تأکید بر موضوع تقویت بنیه اعتقادی، اخلاقی و مبانی تربیتی زنان و مادران نسبت به ضرورت اهمیت به امر پوشش اسلامی ایرانی، با توجه به نقش الگویی آنان در این امر و توجه دادن آنها نسبت به آسیب‌های ناشی از عدم رعایت آن برای خود و خانواده تهیه شده است و اقدامات اجرایی آن جهت تبادل و امضاء طرفین در دست انجام می‌باشد.

• جشنواره بین‌المللی مد و لباس فجر

این جشنواره با هدف ارتقاء و تقویت نگاه دینی در کلیه فعالیت‌های مرتبط، فراهم کردن زمینه‌های بکارگیری و اشاعه نمادها، نشان‌ها و مولفه‌های هویت اسلامی ایرانی در عرصه پوشاک و سبک زندگی، فرهنگ سازی و ایجاد گفت‌وگو در زمینه اقتصاد مقاومتی، تجلیل از فعالان مد و لباس در عرصه‌های تولید و عرضه پوشاک داخلی، حمایت معنوی معاونت و دعوت از مشاورین امور زنان و خانواده برای شرکت در برنامه‌های جانبی جشنواره و همچنین شرکت در سلسله نشست‌های بررسی مبانی نظری و مفاهیم دینی حوزه مد و لباس اسلامی-ایرانی در سال ۱۳۹۵ برگزار گردید. بازدید از نمایشگاه مد و لباس که در حاشیه جشنواره برگزار گردید و شرکت در مراسم اختتامیه جشنواره از جمله اقدامات دیگر این معاونت بود.

اهم برنامه های جانبی معاونت امور زنان و خانواده

درخواست ایجاد پارک بانوان در ۳۱ استان کشور

با توجه به شاخص های نگران کننده وضعیت زنان و خانواده و روند رو به رشد آسیب های اجتماعی و زنانه شدن برخی آسیب ها و هم چنین نظر به ضرورت توجه به اتخاذ تدابیر لازم در سال پایانی دولت یازدهم، پیرو سفر استانی کاروان تدبیر و امید و حضور معاون رئیس جمهور به عنوان نماینده ویژه دولت، ایشان رایزنی های لازم جهت ایجاد پارک های بانوان را به انجام رساندند.

معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری طی نامه ای از سازمان برنامه و بودجه کشور درخواست تخصیص اعتبار جهت راه اندازی و احداث پارک بانوان در ۳۱ استان کشور را نمود. طی پیگیری ها و رایزنی های بعمل آمده توسط معاونت، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان های سراسر کشور اعتباری لازم بابت ایجاد پارک بانوان در مراکز استان ها را به تصویب رساند. از آنجایی که در ابلاغ، مراکز استان ها قید شده بود، مدیران کل امور بانوان استانی اعلام نمودند که امکان تجهیز پارک بانوان در شهرستان ها امکان پذیر نمی باشد.

لذا معاونت امور زنان و خانواده مجدداً طی پیگیری های لازم از سازمان برنامه و بودجه کشور درخواست نمود تا در صورت امکان ترتیبی اتخاذ نمایند که اعتبار پارک بانوان در استان ها با در نظر گرفتن اولویت مندرج در جدول اعلام شده از سوی معاونت انجام پذیرد که این مهم نیز مصوب شد.

اقدام به ایجاد بانک اطلاعاتی زنان ایثارگر شاغل در دستگاه ها (در دست اقدام)

این بانک با هدف شناسایی زنان ایثارگر شاغل در دستگاه های اجرایی و به منظور ارتقاء وضعیت شغلی ایشان و نیز بهره برداری در برنامه ریزی ها و تصمیم گیری های معاونت در دست انجام می باشد.

همکاری و تلاش در اخذ مصوبه فیبا در رابطه با حجاب زنان بسکتبالیست

برگزاری نشست بررسی حضور بانوان بسکتبالیست در میادین بین المللی با پوشش اسلامی و محجبه. طی سال های گذشته فدراسیون بسکتبال ایران رایزنی های زیادی برای جلب موافقت فیبا انجام داده بود اما هرگز به نتیجه ای نرسیده بود. از سال گذشته دور جدید رایزنی های بسکتبال ایران با همکاری معاونت امور زنان و خانواده آغاز شد و نهایتاً با پیگیری وزارت ورزش و امور جوانان مصوبه فیبا در این رابطه مورد بررسی و تصویب نهایی قرار گرفت و از مهر ماه ۱۳۹۶ اجرایی می شود.

انتصاب مشاور امور ایثارگران

در تاریخ ۹۲/۹/۲۴ طی حکمی از سوی معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده، نرگس کریمی به سمت مشاور در امور ایثارگران معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری منصوب شد.

تشکیل کارگروه تعمیق باورهای دینی

این کارگروه جهت بررسی چگونگی تبیین مفاهیم حجاب و عفاف برای نسل جدید و به منظور تحقق اهداف، مأموریت ها و وظایف حاکمیتی و با هدف جلب مشارکت اجتماعی فعالان و سازمان های مردم نهاد امور زنان و خانواده و متناسب با سیاست چابک سازی و کاهش تصدی گری دولت و واگذاری امور به مردم و افزایش نقش و سهم آنان در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی ها، کارگروه های تخصصی متشکل از شخصیت های حقیقی و حقوقی اعم از اساتید دانشگاه و حوزه، پژوهشگران، صاحب نظران، فعالان نهادهای مدنی، نمایندگان انجمن های علمی و کارشناسان بخش دولتی و عمومی به صورت داوطلبانه تشکیل شده است. این کارگروه به عنوان اتاق فکر معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و بازوی مشورتی در اخذ تصمیم گیری های کلان و برنامه ریزی های راهبردی تخصصی در حوزه حجاب و عفاف و تعمیق باورهای دینی و حلقه واسط میان این معاونت و نهادهای مدنی در تجمیع، تعدیل و تحقق مطالبات جامعه عمل می نماید.

برخی از مهم‌ترین ستادها و شوراهایی که معاونت به عنوان عضو اصلی در آن حضور دارد عبارتند از:

• عضویت در کارگروه عفاف و حجاب وزارت کشور

ستاد صیانت از حریم امنیت عمومی و حقوق شهروندی وزارت کشور با هدف برنامه‌ریزی، هدایت، پیگیری و نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی در حوزه عفاف و حجاب با دعوت از نمایندگان کلیه دستگاه‌های عضو کارگروه عفاف و حجاب در راستای اجرایی نمودن مصوبه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی، اقدام به برگزاری جلسات منظم و پیگیری موضوع نموده است. نماینده معاونت در کلیه جلسات کارگروه حضور و گزارشات لازم را ارائه داده است.

• عضویت در کمیسیون زنان و خانواده شورای امر به معروف و نهی از منکر

کمیته کنترل و کاهش مفاسد اخلاقی (به استناد نامه شماره ۲۷۲۷۳-۹۵/۳/۹ وزیر کشور و تصویب کلیات طرح تقسیم کار ملی برای کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی که در هشتمین نشست شورای اجتماعی کشور مورخ ۹۵/۲/۲۵ راه اندازی شده است.

- با توجه به تصویب قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب مجلس شورای اسلامی و نظر به تشکیل کمیسیون زنان و خانواده ستاد امر به معروف و نهی از منکر، معاونت امور زنان و خانواده به عنوان یکی از اعضای این کمیسیون در جلسات شرکت می‌نماید.

• شرکت فعال، اظهار نظر و تبیین دیدگاه معاونت

در جلسات کمیسیون اصلی و فرعی فرهنگی دولت، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، شورای اجتماعی کشور، کمیته فرهنگ عمومی شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی و ارائه گزارش عملکرد معاونت پیرامون موضوع عفاف و حجاب

• مکاتبه با قائم مقام وزیر کشور در امور اجتماعی و فرهنگی در تاریخ ۹۲/۱۱/۱۹ در خصوص: ضرورت آسیب‌شناسی دقیق قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب و آسیب‌شناسی برنامه‌های ابلاغی مصوبه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی

• اخذ مصوبه از هیئت دولت در تاریخ ۹۳/۴/۱۷؛ به منظور ترویج فرهنگ حجاب و عفاف و عرضه پوشش‌های اسلامی و مناسب برای بانوان، معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده موظف شد با وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدامات و پیگیری‌های لازم را از طریق اتحادیه‌های صنفی مربوطه به انجام رسانند.

• مکاتبه با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و ریاست شورای فرهنگ عمومی در تاریخ ۹۳/۸/۷ با موضوع نقد و بررسی قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

• مکاتبه با دبیر شورای فرهنگ عمومی در تاریخ ۹۳/۸/۷ با موضوع نقد و بررسی قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

• مکاتبه با رئیس هیأت بازرسی معاونت امور زنان و خانواده در حوزه‌های عفاف و حجاب در تاریخ ۹۳/۸/۲۰ با موضوع گزارش اقدامات صورت گرفته در راستای اصلاح قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

• مکاتبه با رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۹۴/۲/۲۷، با موضوع ارائه گزارشی از سیاست‌های معطوف به اصلاح قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب

• مکاتبه با رئیس‌جمهور و معاونت پارلمانی ریاست جمهوری و ارسال گزارش مفصل به همراه پیشنهادات معاونت امور زنان و خانواده از منظر فقهی و قانونی بر طرح یک فوریتی "حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر" (در تاریخ ۹۴/۶/۱۴)

متن کامل مربوط به قسمت فرهنگی "خط مشی و اصول کلی برنامه دولت" ارائه شده از سوی دکتر روحانی رئیس جمهور یازدهم به مجلس.

سه شنبه ۱۵ مرداد ۱۳۹۲

۱- مبانی و اصول حاکم بر دولت

انتخابات شکوهمند ۲۴ خرداد ۱۳۹۲ و حضور حماسی ملت شریف ایران در انتخابات، نمادی از مردم سالاری و حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش بود که مردم در چارچوب نظام جمهوری اسلامی، قانون اساسی و تدابیر مقام معظم رهبری، اراده جمعی خود را برای بهبود سرنوشت خویش از طریق اعمال تغییرات به کمک صندوق رأی و به شیوه‌ای دموکراتیک اعلام کردند.

بر همگان و به ویژه مسئولان کشور در هر رده‌ای واجب است پاسدار اعتبار، اقتدار، منافع و عزت این مردم باشند و توان خویش را برای پاسخ‌گویی به مطالبات مشروع و به حق آنان به کار گیرند. قوه مجریه منتخب ملت نیز وظیفه دارد در کنار سایر قوا و تحت هدایت رهنمودهای مقام معظم رهبری، وظایف سنگینی را که در قانون اساسی مقرر شده است، به انجام رساند و دین خویش را به کشور، نظام و مردم که از هستی خویش برای پاسداری از میهن، نظام و منافع ملی مایه گذاشته‌اند، ایفا نماید.

نتیجه رفتار عقلانی و مبتنی بر مردم‌سالاری ملت شریف ایران، حتی در مدت کوتاه بعد از انتخابات نیز ثمرات فراوان داشته است. با برگزاری انتخابات ۲۴ خرداد، گام‌های مهمی به سوی بازسازی اعتماد عمومی، بازسازی سرمایه اجتماعی، نزدیک کردن بیش از پیش مردم و حاکمیت، و تضمین اسلامیت نظام با جمهوریت، بازآفرینی امید و نشاط ملی، ایجاد فرصت‌های ملی برای حل معضلات و چالش‌های بین‌المللی، پیدایش زمینه‌های احیای اخلاق و تجربه آرامش، دمیدن گفتمان جدید در جامعه، فراهم آوردن نشاط سیاسی و آماده شدن زمینه تضارب آراء و تعامل احزاب و گروه‌ها، برداشته شده است.

بدیهی است که این مسیر باید تداوم یابد و ثمرات اعتدال‌گرایی و تغییرخواهی را که اکثریت ملت ایران برگزیده‌اند، بیش از پیش آشکار و نهادینه شود. تداوم این مسیر، نیازمند بینشی روشن درباره مبانی عمل دولت، و رئیس برنامه‌هایی است که دولت در نظر دارد در چهار سال آینده به مرور آن‌ها را اجرا نماید. رئیس خط‌مشی و برنامه دولت برای اداره کشور در این نوشتار خدمت نمایندگان محترم مجلس و ملت شریف ایران، تقدیم می‌شود. اما پیش از ورود به بحث، مبانی اهداف و اولویت‌های راهبردی دولت در چهار سال آینده تشریح می‌شود که روح حاکم بر خط‌مشی، برنامه‌ها و اقدامات دولت تدبیر و امید خواهد بود.

*خط مشی و اصول کلی برنامه دولت

۱-۱ دیانت عقلانی و رحمانی انقلاب اسلامی بنیانی دینی دارد و بدون اندیشه دینی و معنویت و اخلاق اسلامی، هویت انقلاب و جمهوری اسلامی ایران از میان خواهد رفت. اما کم نیستند مسلمانانی در سطح منطقه خاورمیانه، جهان اسلام، و جهان، و دشمنانی در کل جهان، که با همه توان به عمد یا از سر ناآگاهی - چهره‌ای تندخو، عقل‌گریز، ضدانسانی و نامناسب برای مناسبات دنیای جدید از اسلام به نمایش می‌گذارند. خاورمیانه و بخش‌هایی مهمی از جهان اسلام امروز رنج غلبه چنین قرائت‌هایی از اسلام را تحمل می‌کنند، حال آن که پیامبر اسلام، پیامبر رحمت بود و اسلام، تعقل و خردورزی را در همه مقولات زندگی بشری به رسمیت شناخته است.

دولت یازدهم، بر خود فرض می‌داند که نماینده دیانت عقلانی و رحمانی و اعتدال علوی در سطح جهان باشد و از این مسیر بر فراهم آوردن زمینه‌های بیشتری را برای دینداری عالمانه، انسان دوستانه و جاذب افراد و گروه‌ها فراهم آورد. بی شک این مهم به معنای انحراف از روح حاکم بر اهداف و ارزش‌های اسلامی، و مغایرت با موازین شرع، یا فاصله گرفتن از عالمان دین نیست، بلکه دولت بر این باور است که در کنه وجودی ارزش‌ها، شارع و روحانیت اسلام، ذخایر گرانبهایی برای تقویت عقلانیت و رحمانی بودن رویه حاکمیت سیاسی و مدیریت کشور وجود دارد.

۱-۲ اعتدال‌گرایی در رفتار دولتمردان و تصمیم‌گیری و اجرا در دولت

انتخابات با اقبال مردم مواجه شد و دولت خود را متعهد به رعایت رفتار،

سیاست‌گذاری و مشی اعتدالی «اعتدالخواهی» می‌داند. اعتدال وصف رفتار فردی رئیس‌جمهور و دولتمردان و هم‌چنین وصف سیاست‌ها و اقدامات ساختاری دولت خواهد بود. اعتدال در رفتار شخصی رئیس‌جمهور و دولتمردان به معنای پایبندی به اخلاق اسلامی-انسانی، رعایت ادب، سنجیده سخن گفتن و ملاحظه هزینه‌ها و فواید آن برای ملت ایران، و کاربرد عقلانیت و خرد جمعی در گفتار و کردار است. اعتدال در سطح سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و عمل قوه مجریه، مفهومی پیچیده، وسیع و چندبعدی دارد. اعتدال، شیوه‌ای از سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و اجراست که تضمین‌کننده منافع ملت ایران با محوریت منافع ملی و مبتنی بر خرد جمعی و نظر کارشناسی باشد و به ایجاد توازن‌های ساختاری در عرصه‌های مختلف حیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه ایران یاری رساند.

۳-۱ تصمیم‌گیری بر مبنای خرد جمعی

اگرچه کاربرد خرد جمعی در ذیل مفهوم اعتدال وجود دارد، لیکن به دلیل اهمیت آن و خساراتی که کشور در گذشته به دلیل ضعف در پایبندی به خرد جمعی متحمل شده است، دولت یازدهم بر استفاده از خرد جمعی در همه سطوح و به شکل سازمان یافته تأکید دارد.

دولت، انتخابات مردم‌سالار را کلان‌ترین عرصه تجلی خرد جمعی می‌داند، لیکن بنا دارد ظرفیت‌ها و سازوکارهای تجلی خرد جمعی در همه سطوح را گسترش دهد.

توسعه مدنی و کمک به تشکل‌یافتگی جامعه و متعاقباً جاری شدن خرد جمعی در چارچوب رویه‌های دموکراتیک حاکم بر اشکال مختلف سازمان‌های مردمی، مجرای مهم برای تجلی خرد جمعی در همه سطوح است.

۴-۱ محوریت منافع ملی

سیاست‌ورزی ملی و بین‌المللی، جز با تصمیم‌گیری و عمل بر مبنای منافع ملی معنا نخواهد داشت. دولت‌ها، مجالس و سایر ارکان نظام باید با برداشتی روشن و مشترک از منافع ملی برای تحقق آن تلاش کنند. نتیجه تصمیم‌گیری و عمل بر مبنای منافع ملی، افزایش قدرت ملی و بهبود وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جامعه و به عبارت ساده‌تر، تامین رفاه مردم به شیوه‌ای عادلانه است. دولت خود را موظف می‌داند در چارچوب‌های صریح و تعریف

شده با همکاری سایر قوا منافع ملی را دنبال کند تا ارزیابی دستاوردهای اداره کشور برای مردم انجام پذیر باشد.

۵-۱ تلاش برای تحقق اصول حکمرانی شایسته

حکمرانی شایسته، مشتمل بر حاکمیت قانون، رعایت حقوق و آزادی‌های مدنی مردم، پاسخ‌گویی در برابر جامعه، شفافیت در مدیریت و عرضه اطلاعات، مبارزه با فساد، کنترل خشونت و مقابله با بی‌ثباتی سیاسی، مداخله مؤثر و کارآمد در جامعه و بازار در عین رعایت حقوق شهروندی، و تضمین مشارکت مؤثر مردم در سرنوشت خویش، آرمانی قابل احترام در جامعه بشری است و ملت بزرگ ایران نیز شایسته بهره‌مندی از این نوع حکومت و حکمرانی و مطالبه ایشان است. دولت یازدهم نیز می‌کوشد این مطالبه مردم را در بستر ظرفیت‌های موجود جامعه و ظرفیت‌هایی که با اقدام دولت و مردم ایجاد می‌شود، دنبال کرده و محقق سازد. تحقق حکمرانی شایسته است که می‌تواند دولتی مقتدر و در عین حال خدمتگزار و پاسخگو در داخل ایجاد کند، و از همین مسیر راه را بر فزون‌طلبی‌های خارجی ببندد.

۶-۱ واقع بینی

انقلاب اسلامی ایران آرمان‌نگر و معطوف به تحقق ارزش‌هایی متعالی بوده است. اما هر آرمانی بر بستری از واقعیت‌ها امکان تحقق می‌یابد و سیاست‌ورزی مدبرانه به معنای بررسی شرایط تحقق آرمان‌هاست به نحوی که اساس موجودیت آرمان خواهی تهدید نشود. تاریخ انقلاب اسلامی نیز نشان می‌دهد آن‌گاه بیشتر به آرمان‌ها نزدیک شده‌ایم که واقع‌بین‌تر بوده‌ایم. از این منظر، واقع‌بینی نه در تقابل با آرمان‌گرایی و دنبال کردن ارزش‌ها، بلکه بستر آن است. دولت یازدهم متعهد به واقع‌بینی برای تحقق آرمان‌هاست. دولت در چهارچوب امکانات، مقدمات و محدودیت‌ها، می‌کوشد که حداکثر مطلوبیت را ایجاد نماید اما تبیین و ارایه واقعیت‌ها، برای مدیریت سطح انتظارات در دستور کار دولت قرار گیرد.

۷-۱ رعایت حقوق شهروندی

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کلیتی است که اجرای همه اصول آن باید مد نظر قرار گیرد. اجرای اصول مربوط به حقوق ملت در فصل سوم

قانون اساسی که در کلی‌ترین معنا بر رعایت حقوق شهروندی دلالت دارد و مطالبه تاریخی مردم ایران حداقل از زمان انقلاب مشروطه تا کنون است. رئیس‌جمهور در برنامه انتخاباتی خود نیز بر تدوین منشور حقوق شهروندی و اجرای حقوق ملت در قانون اساسی تأکید کرده بود و اکنون نیز مصمم است تا به این وعده جامه عمل بپوشاند. احترام به حقوق مالکیت به عنوان یکی از مهم‌ترین مولفه‌های حقوق شهروندی از اولویتهای دولت یازدهم است.

۸-۱ تعهد به رشد و توسعه همه جانبه

قریب یکصد سال است که ایرانیان برای تحقق توسعه تلاش می‌کنند. اندیشه توسعه و گفتمان‌های مرتبط با آن در این یک قرن تغییر کرده‌اند و به تناسب تکامل اندیشه بشری، تقاضای فهم و مطالبات انسان‌ها از توسعه نیز متکامل شده است. در ایران نیز در دوره‌های مختلف بر ابعاد مختلف توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تأکید شده است، اما امروز زمان آن است که با رویکردی کل‌نگر، پیشرفت و توسعه متوازن و همه‌جانبه در بستر امکانات و شرایط تاریخی کشور در دستور کار دولت قرار گیرد. پیشرفت و توسعه‌ای که ضمن برآوردن نیازهای نسل حاضر، نسل‌های آتی را نیز لحاظ کرده و عدم توازن‌های ناشی از یک‌جانبه‌نگری سبب بروز مشکلات بیشتر در آینده نشود. عدالت جغرافیایی و توسعه متوازن منطقه‌ای مبتنی بر آمایش سرزمینی به عنوان یکی از مهم‌ترین اولویتهای توسعه همه‌جانبه، مورد توجه ویژه دولت یازدهم است. در این راه یکی از مهم‌ترین اقدامات، همکاری ملی در تدوین الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت است.

۹-۱ ارتقای کیفیت زندگی ایرانیان

مردم ایران دارای سابقه تمدنی چند هزار ساله و با سهمی مهم در تمدن جهانی که از منابع انسانی، طبیعی، فرهنگی، ژئوپلیتیک و تاریخی عظیمی برخوردارند، شایسته زندگی با کیفیت بالاتری هستند. بر این باوریم که وضع فعلی کشور در مقایسه با شایستگی‌های ملت ایران، نامناسب است و خود را متعهد به ارتقای کیفیت زندگی ایرانیان در همه ابعاد می‌دانیم. شایسته است وضعیت اقتصادی، آرامش خاطر و وضع روانی، کیفیت زندگی زیست محیطی، منزلت و اقتدار جهانی، امیدواری و نشاط اجتماعی، و در نهایت

رضایت ایرانیان از زندگی در همه ابعاد در چارچوب امکانات، محدودیت‌ها و منابع کشور، به صورتی پایدار بهبود یابد.

۱۰-۱ مبارزه با فساد

فساد، سبب فرسایش سرمایه اجتماعی، کاهش اعتماد مردم به نظام سیاسی، بالا رفتن هزینه‌های انجام فعالیت‌ها، تخصیص غیربهبود منابع، نفی شایسته‌سالاری و برهم زدن ساختار عدالت در ایجاد فرصت‌هاست. مبارزه با فساد بخش مهمی از حکمرانی شایسته و مدیریت صحیح جامعه است. مبارزه با فساد نیز از مطالبات تاریخی ملت ایران بوده است و به واسطه اتفاقاتی که در سال‌های اخیر رخ داده، ضرورت آن بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

دولت یازدهم مصمم است با به‌کارگیری روش‌های علمی و تجربه و دانش بشری، به دور از هیاهو و برخورد شعاری، به مقابله با علل و زمینه‌های بروز فساد بپردازد. بدیهی است به مانند بسیاری از دیگر اهداف مهم، مبارزه با فساد به تعامل تنگاتنگ با سایر قوا نیازمند است و عزم ملی جدی برای این کار باید وجود داشته باشد.

تحقق این نوع از مبارزه هماهنگ و همه‌جانبه با فساد می‌تواند آغازگر حرکت به سوی برقراری عدالت و تبعیض‌زدایی واقعی باشد. یادآوری می‌شود نحوه برخورد با فساد بدون توجه به علل ریشه‌ای آن باعث بازتولید فساد و از طرف دیگر باعث از دست رفتن پایه‌های اصلی حقوق مالکیت و ناامنی در فضای فعالیت اقتصادی می‌شود.

۱۱-۱ بهسازی و بازآفرینی ظرفیت نهاد دولت

واقعیت آن است که در همه جای جهان، دولت نیروی مهم و تأثیرگذار بر ابعاد زندگی مردم است. در کشوری نظیر ایران که دولت بخش اعظم حیات اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی را یا در اختیار و مالکیت دارد یا بر آن تأثیری غیرقابل انکار می‌گذارد، نمی‌تواند تلاش برای توسعه و پیشبرد کشور را بدون اصلاحات و بهسازی ظرفیت نهاد دولت پیش برد. بحث بر سر کوچک کردن یا نکردن دولت نیست، بلکه متناسب‌سازی دولت (در همه ابعاد) با مأموریت‌های آن است. دولت باید به ظرفیت لازم برای تصمیم‌گیری، تخصیص منابع، اجرای مناسب و نظارت مناسب

دست یابد. این اقدام نیازمند بازآفرینی، ایجاد و اصلاح ظرفیت دولت از جمله احیای نظام تصمیم‌گیری و نهادهای مشورتی دولت است. ظرفیت دولت می‌تواند به کانونی برای بحث و اقدام جهت اصلاح مدیریت و ارتقای توانایی‌های کشور بدل شود و دولت یازدهم خود را متعهد به پیشبرد امر تقویت ظرفیت دولت در ایران می‌داند. این بازآفرینی و به‌سازی باید منجر به ارتقای کیفیت سیاست‌گذاری، شایسته‌سالاری، کارآمدی و ارتقای اثربخشی دولت شود.

۱۲- ۱ تعامل با قوا بر پایه چارچوب‌های قانونی و تامین خواست ملت

حال که ملت ایران خطرات تلخ درگیری‌ها و عدم تعامل سازنده میان قوای سه‌گانه کشور را پشت سر گذاشته است، بیش از هر زمان دیگری تأکید بر تعامل بر پایه چارچوب‌های قانونی و مطالبات بحق مردم و در عین حال پابندی به اصل تفکیک قوا ضرورت دارد. از این منظر، دولت یازدهم می‌کوشد تا دورانی از همکاری متقابل، تلاش برای اجماع‌سازی منطقی و عقلانی، تعامل سازنده معطوف به کارآمدی، و قانون‌گرایی در روابط میان قوا را عملی سازد و در عین حال، رئیس‌جمهور به عنوان مسئول اجرای قانون اساسی، حافظ اصل متری تفکیک قوا نیز باشد.

۱۳- ۱ پایدارسازی محیط زیست

فرایندهای توسعه‌ای در بستر محیط زیست رخ می‌دهند. آمارها از آن حکایت دارند که در چند دهه گذشته روند تخریب زیست محیطی شدت گرفته و به مرز خطرناکی رسیده است. بحران‌های متوالی بر اثر تخریب زیست محیطی بر کشور عارض خواهند شد و بدون تعهد به ارتقای پایداری زیست محیطی، فقدان توسعه اجتماعی ناشی از عدم توازن‌های جغرافیایی، و توسعه نامتوازن تشدید شده و هزینه دولت و جامعه برای مقابله با خطرات و مشکلات زیست محیطی به شدت افزایش خواهد یافت. دولت یازدهم بر این باور است که سرنوشت آینده ایرانیان در گرو چگونگی نگرش ما به محیط زیست و میزان احیای توازن زیست محیطی است، و عمیقاً بر این باور است که بحران‌های زیست محیطی در صورتی که مدیریت نشوند و توازن زیست محیطی کشور احیا نشود، می‌توانند به تهدید امنیت ملی نیز بیانجامند. از این رو، دولت تدبیر و امید برنامه توسعه اجتماعی خود را بر محور احیای توازن زیست محیطی

گسترش خواهد داد.

۱۴- ۱ تکیه بر مردم

وجه جمهوریت نظام سیاسی ایران دال بر آن است که نظام جمهوری اسلامی بر مردم تکیه دارد و از همین رو جمهوریت باید در همه عرصه‌های زندگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی محقق شود. تکیه دولت بر مردم بدان معناست که دولت به مطالبات و افکار عمومی و اقدام عمومی و جمعی مردم احترام می‌گذارد. هم‌چنین زمینه‌های قانونی و اجرایی امور اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی به مردم را تسهیل میکند. در دولت تدبیر و امید، مشارکت مردم در همه عرصه‌ها، سرمایه اصلی دولت و تضمین‌کننده اعتدال است.

۱۵- ۱ حمایت نسل جوان

جوانان به عنوان اصلی‌ترین نیروی اجتماعی که بنیان توسعه و آینده کشور بر توانمندی‌ها، امید و سرزندگی آنان قرار دارد، نیازمند حمایت، تقویت و فراهم کردن فرصت‌های ارتقای کیفیت زندگی خود هستند. دولت یازدهم سه دغدغه اساسی جوانان یعنی اشتغال، مسکن و ازدواج را نیازهای اساسی آنان دانسته و تلاش خود را در حیطه منابع و امکانات کشور برای کاستن از دغدغه‌ها در این عرصه‌ها به کار خواهد گرفت. در ضمن، دولت بر این مهم واقف است که اشتغال در صدر مسائل جوانان است و دو مقوله مسکن و ازدواج نیز به انحاء مختلف متأثر از اشتغال است و از همین رو در چارچوب تلاش برای نجات اقتصادی، حل مشکل بیکاری جوانان را در اولویت قرار می‌دهد.

۱۶- ۱ تعامل سازنده در روابط بین‌الملل

تعامل سازنده با دنیا بر مبنای عزت، حکمت و مصلحت، همواره مورد تأکید نظام جمهوری اسلامی ایران بوده و آخرین بار مقام معظم رهبری در ۲۹ تیرماه ۱۳۹۲ در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام، بر این واقعیت تأکید کردند. بدون رابطه سازنده با دنیا نمی‌توان منافع کشور را تأمین کرد و بالاخص در مقطعی از تاریخ انقلاب اسلامی قرار داریم که بیشترین فشارهای خارجی ظالمانه بر کشور وارد می‌شود.

توسعه حوزه فرهنگ، یکی از محورهای برجسته و اساسی برنامه دولت یازدهم است. در ادامه اهداف راهبردی، راهبردها و اولویتهای راهبردی حوزه فرهنگ در نقشه راه حوزه فرهنگ ترسیم و در ادامه تشریح شده‌اند.

۴-۱ اهداف راهبردی

اهداف راهبردی حوزه فرهنگی عبارتند از:

نیل به جامعه قرآنی، اخلاقی و متعالی (دین باور و دین مدار)؛

افزایش همبستگی ملی در عین خلاقیت و تکثر فرهنگی؛

توسعه عدالت فرهنگی در دسترسی به فضا و فرآورده‌های فرهنگی؛

سهیم کردن بخش فرهنگ در فرآیندهای توسعه؛

تقویت تولید علمی در کشور و حرکت به سوی جامعه‌های دانش بنیان؛

افزایش سهم ایرانگردی و جهانگردی در اقتصاد ملی؛

کسب جایگاه شایسته در تجارت جهانی محصولات فرهنگی.

عطف به اهداف فوق، دولت بر مبانی و اصول ذیل تأکید دارد:

- پایبندی به ارزش‌های اسلامی؛
- رعایت توازن میان هویت‌های ایرانی-اسلامی؛
- تقویت انسجام فرهنگی ملی با به رسمیت شناختن تکثر فرهنگی موجود در کشور؛
- توسعه توانمندی‌های علمی کشور به منظور تولید قدرت ملی؛
- بازتولید توانایی درون‌زای فرهنگی و علمی کشور.

۴-۲ راهبردها

برای دستیابی به اهداف راهبردی مذکور و در چارچوب اصول فوق‌الذکر،

اولویتهای راهبردی در دو محور کلی سامان یافته‌اند:

توسعه نظام، فناوری و زیرساخت‌های حوزه فرهنگ؛

گسترش فعالیت‌ها، فرآورده‌ها و تعاملات فرهنگی.

برای تحقق راهبرد توسعه نظام، فناوری و زیرساخت‌های حوزه فرهنگ اولویتهای

راهبردی زیر پیشنهاد شده‌اند:

از این رو، گذر کردن از شرایط حاضر و تأمین منافع ملت ایران، مستلزم تعامل سازنده و بسیار هشیارانه با دنیاست. این تعامل برای کاستن از رنج‌هایی که ملت ایران به ناحق تحمل می‌کند و هم‌چنین ارتقای جایگاه و منزلت ملت بزرگ ایران در عرصه بین‌المللی؛ حراست از منافع ملی؛ دفاع از حقوق ایرانیان در سراسر جهان؛ مقابله مبتنی بر قدرت نرم و هوشمند در برابر فزون‌طلبی بیگانگان؛ و معرفی واقع بینانه ایران در عرصه بین‌المللی بر اساس ظرفیتهای فرهنگی علمی، هنری و دینی و بهره‌مند کردن مردم از مواهب چنین مواجهه‌ای با جهان؛ ضرورت دارد. همچنین اقتصاد ما نیز باید تعامل سازنده معطوف به تأمین منافع متقابل با اقتصاد جهانی داشته باشد. در ادامه برای تحقق اصول مذکور به اختصار اهداف و اولویتهای راهبردی دولت یازدهم در حوزه‌های ذیل بیان شده است:

۲- حوزه اقتصادی؛

۳- حوزه اجتماعی؛

۴- حوزه فرهنگی؛

۵- حوزه سیاست خارجی؛

۶- حوزه سیاست داخلی؛

۷- حوزه امنیت ملی و توان دفاعی؛

۸- حوزه علم و فناوری؛

۹- حوزه سلامت؛

۱۰- حوزه محیط زیست؛

۱۱- حوزه مدیریت و نظام اداری.

لازم به ذکر است که این حوزه‌ها با یکدیگر تعامل و ارتباط داشته و در اهداف، راهبردها و اولویتهای راهبردی اشتراکاتی دارند اما به خاطر سهولت فهم به صورت تفکیکی ارایه شده‌اند.

۲-۴ اصلاح ساختار نظام مدیریت فرهنگی کشور

هما نگونه که فقدان چابکی و انعطاف ساختار مدیریتی در سایر بخش های کشور مشهود است، نظام مدیریت فرهنگی نیز از همین عوارض رنج می برد و نیازمند اصلاحات است. در این راستا، دولت بر واگذاری تصدی های اجرایی بخش فرهنگ به بخش غیردولتی، حذف قوانین و مقررات زائد و ایجاد محیط قانونی تسهیل گر و حامی، وارد ساختن نیروی انسانی کارآمد و متخصص در کلیه سطوح مدیریت فرهنگی، و اعمال رویکردهای مدیریتی متناسب با منطق عرصه فرهنگ و دور شدن از رویه های سیاسی، امنیتی و محدودکننده در قابل زیر تأکید دارد:

الف) واگذاری تصدی های اجرایی بخش فرهنگ به بخش های غیردولتی؛

ب) حذف قوانین و مقررات زائد و ایجاد محیط قانونی تسهیلگر؛

ج) بازنگری در ساختار تشکیلاتی دستگاه های اجرایی بخش فرهنگ؛

د) تربیت نیروی انسانی کارآمد در کلیه رده ها و سطوح مدیریت فرهنگی؛

ه) حمایت از توسعه کمی و کیفی صنوف فرهنگی؛

و) حمایت از تأسیس و فعالیت مؤسسات غیردولتی فرهنگی و هنری؛

ز) حمایت از نهادها و تشکل های مردم نهاد در بخش فرهنگ و هنر؛

ح) کاهش تصدیگری دولت در ممیزی و حمایت از فرآیندهای خود تنظیمی در نظام های فرهنگی، هنری و رسانه ای.

۲-۴-۲ تقویت تعامل فرهنگ با سایر بخش ها

تعامل میان بخش فرهنگ و سایر بخش ها در کشور به خوبی برقرار نشده است. پیوند میان فرهنگ با تولیدکنندگان زیرساخت های بخش فرهنگ، آموزش و پرورش، سیاست خارجی و روابط بین الملل و زندگی روزمره مردم به خوبی محقق نشده است. دولت در آینده بر برقراری چنین تعامل هایی تأکید خواهد کرد. از سویی دیگر، به واسطه تأکیدات مقام معظم رهبری بر تدوین پیوست فرهنگی برای اقدامات توسعه ای مهم، دولت خواهد کوشید تا پیوست های فرهنگی سیاست ها، برنامه ها و اقدامات خود را در چارچوب پیوست فرهنگی بررسی نماید و تعاملی دوسویه میان فرهنگ و سایر بخش ها برقرار سازد. اقدامات این اولویت عبارتند از:

الف) الزام مطالعات سیاست گذاری و پیامد سنجی فرهنگی برای طرح ها و پروژه های ملی، استانی و شهری؛

ب) تشکیل شوراهای راهبردی برای هماهنگی بخش فرهنگ با سایر بخش ها از جمله صنعت، سیاست خارجی، تجارت؛

ج) ایجاد زمینه های گسترش تولید، توزیع، مصرف و صادرات صنایع دستی و آثار هنری اصیل و بومی؛

د) استفاده از ظرفیت های فرهنگی ایران اسلامی در روابط و مناسبات سیاسی و بین المللی.

۲-۴-۳ تقویت تشکلهای فرهنگی، علمی و هنری

همانگونه که در بخش اجتماعی دولت به دنبال ارتقای سرمایه اجتماعی از مسیر تقویت نهادهای مردمی است، تقویت تشکل های فرهنگی، علمی و هنری بخشی از برنامه دولت برای تقویت مشارکت اجتماعی اصحاب علم و هنر در جامعه، و تضمین شرایط رشد و بالندگی فرهنگی خواهد بود.

۲-۴-۴ تضمین آزادی های مشروع و مبتنی بر تساهل و مدارا برای

اصحاب فرهنگ و علم

دولت یازدهم عمیقاً باور دارد که پیشرفت در علم و هنر و فرهنگ بدون سعه صدر، مدارا و تساهل، و تضمین آزادیهای مشروع برای بروز خلاقیت های اصحاب علم و هنر و فرهنگ امکان پذیر نیست. از این رو ضمن تأکید بر ضرورت رعایت قانون و ارزش های اسلامی و اجتماعی، بر حمایت قانون مند از آزادی های مشروع همگان و به ویژه از تولیدکنندگان علم و فرهنگ و هنر و همچنین اعمال سیاست هایی برای قدرشناسی و ارج نهادن مداوم به زحمت و خلاقیت این گروه از جامعه تأکید میکند.

بخشی از تضمین آزادی های مشروع اصحاب فرهنگ و علم در ایجاد نظام های جامع تأمین اجتماعی برای این گروه، تضمین حقوق مؤلفان و مصنفان و حمایت از حقوق قانونی ایشان، تأمین امنیت ایشان در برابر برخوردهای سلیقه ای، امنیتی و سیاسی، و همچنین فراهم کردن دسترسی ایشان به مخاطب و تشدید ارتباطات ایشان با مردم است. دولت خود را به تضمین این ملزومات متعهد می داند. اقدامات زیر در راستای این اولویت هستند:

الف) ایجاد سازمان‌های نظام صنفی در بخش فرهنگ؛

ب) برقراری نظام جامع تأمین اجتماعی اصحاب فرهنگ (بیمه افراد و آثار، بیمه بیکاری و ...)

ج) به روزرسانی و ایجاد زمینه‌های اجرای قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان؛

د) تأمین آزادی بیان مسئولانه و خلاقیت در عرصه‌های فرهنگ با تکمیل قوانین لازم و ایجاد شفافیت ضوابط؛

ه) تأمین نیازهای فرهنگی آحاد ملت به ویژه زنان و جوانان.

۴-۲-۵ توسعه فناوری‌های نوین فرهنگی

دولت یازدهم در صدد توسعه فناوری‌های نوین فرهنگی از طرق زیر است:

الف) توسعه خدمات و فعالیت‌های فرهنگی و ارتباطی در فضای مجازی؛

ب) حمایت از ایجاد شبکه‌های کابلی مبتنی بر پروتکل‌های اینترنتی برای اطلاع‌رسانی، خدمات فرهنگی و رسانه‌ای توسط بخش غیردولتی؛

ج) حمایت از سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در انتقال فناوری‌های پیشرفته فرهنگی و هنری؛

۴-۲-۶ توسعه زیرساخت‌های بخش فرهنگ و هنر

با توجه به اهمیت توسعه زیرساخت‌های بخش فرهنگ و هنر، اقدامات زیر در این حوزه انجام خواهد شد.

الف) اصلاح و گسترش آموزش‌های فرهنگی و هنری در بخش غیردولتی؛

ب) گسترش آموزش‌های رسمی هنری در نظام‌های آموزشی ابتدایی، متوسطه و عالی؛

ج) توسعه فضاهای فرهنگی و هنری برای نیل به استانداردهای ملی فرهنگ؛

د) حمایت از پژوهش‌های بنیادی، راهبردی و کاربردی در فرهنگستان‌ها، پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها؛

ه) توسعه زیرساخت صنایع خلاقه و فرهنگی در حوزه ادبیات، هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی، موسیقی و سینما؛

و) سرمایه‌گذاری در توسعه صنایع تولید تجهیزات و مواد اولیه بخش فرهنگ

و هنر.

برای تحقق راهبرد گسترش فعالیت‌ها، فرآورده‌ها و تعاملات فرهنگی اولویت‌های زیر قابل طرح است:

۴-۲-۷ رونق بخشیدن به اقتصاد فرهنگ

واقعیت آن است که سرانه تولید و مصرف کتاب، فیلم، موسیقی، تئاتر و سایر محصولات فرهنگی و میزان انجام فعالیت‌های فرهنگی نظیر رفتن به موزه‌ها، بازدید از آثار باستانی و سایر نمادهای رفتار فرهنگی که باعث فرهیختگی جامعه و رونق اقتصاد فرهنگ می‌شوند، در سطح رضایت بخشی نیست. دولت قصد دارد به کمک شناسایی موانع توسعه تولید و مصرف کالای فرهنگی، حمایت از اقتصاد فرهنگ و ایفای نقش تسهیل‌گر حمایت‌کننده در تولید محصولات فرهنگی، و همچنین تقویت زیرساخت‌های تولید محصولات فرهنگی و مهیا ساختن زمینه‌های انجام فعالیت‌های فرهنگی در جامعه، اقتصاد فرهنگ را رونق بخشد. تکیه بر سیاست‌های اعتباری، مالی و قانونی لازم، به همراه مدارا و تساهل در عرصه فرهنگ، کانون برنامه‌های دولت در این بخش خواهد بود. بخشی از برنامه اقتصاد فرهنگ عبارتند از:

الف) برقراری تسهیلات قانونی و مالی برای آفرینش، توزیع، مصرف و صادرات فرآورده‌های فرهنگی؛

ب) حمایت از اقتصادی شدن بنگاه‌های فرهنگی؛

ج) کسب جایگاه شایسته در تجارت جهانی محصولات فرهنگی؛

د) کاهش عوارض بازرگانی ورود تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز بخش فرهنگ؛

ه) کاهش مالیات تولیدات فرهنگی؛

و) تقویت زیرساخت‌های فناورانه مرتبط با تولید، توزیع و مصرف کالاهای فرهنگی و انجام رفتارهای فرهنگی.

۴-۲-۸ تعامل فرهنگی با جهان و تعمیق دیپلماسی فرهنگی

تعامل فرهنگی واقعیتی به قدمت تاریخ بشر است و امروزه به دلیل گسترش امکانات ارتباطی، بیش از هر زمان دیگری مؤثر و واقعیتی گریزناپذیر است. ایران نیز از سابقه تمدنی و فرهنگی گسترده‌ای در میراث فرهنگی جهانی برخوردار است و از این ظرفیت می‌توان برای ارائه تصویری مثبت، فرهنگی، صلح

دوست، و جذاب برای مردمان ملل دیگر استفاده کرد. این تعامل همچنین برای رساندن پیام انقلاب اسلامی ضرورتی مضاعف دارد. لذا دولت از مسیر گسترش ارتباطات فرهنگی، علمی و آموزشی؛ توسعه گردشگری بین‌المللی؛ گسترش همکاری‌های متقابل فرهنگی با کشورهای جهان به ویژه در سطح منطقه و جهان اسلام؛ حمایت ویژه از انجمن‌های دوستی فرهنگی ایران و سایر کشورها به دنبال تقویت این تعامل خواهد بود.

الف) پیشگامی در اشاعه جهانی فرهنگ معنوی؛

ب) تلاش برای ارتقای جایگاه ایران در نهادهای بین‌المللی فرهنگی، ارتباطی، علمی، آموزشی و گردشگری؛

ج) گسترش همکاری‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی در سطح جهان با اولویت کشورهای منطقه و اسلامی؛

د) افزایش سهم بخش ایرانگردی و جهانگردی در اقتصاد ملی؛

ه) حمایت ویژه از ایجاد انجمن‌های دوستی فرهنگی؛

و) توسعه و تعمیق دیپلماسی عمومی و مردم محور.

۹-۲-۴ تضمین عدالت فرهنگی

اگرچه به دلیل ضرورت‌های اقتصادی و تنگناهای معیشتی همواره بر عدالت از وجه اقتصادی تأکید شده، اما کشور دارای بی‌عدالتی‌های فرهنگی نیز هست. عدالت در دسترسی به فضاها، محصولات، فعالیت‌ها و رخدادهای فرهنگی به نحو نامتناسبی در کشور توزیع شده است. از این رو ضرورت دارد تا بر فراهم شدن شرایطی که در آن همه جمعیت کشور به شکل عادلانه‌ای به امکانات تولید و مصرف فرهنگی و علمی، و شرایط بروز خلاقیت‌ها و ظرفیت‌های انسانی خود دسترسی داشته باشند تأکید شود.

۱۰-۲-۴ صیانت از باورهای دینی و ترویج آنان

مردم ایران نظام سیاسی دین محور را برگزیده‌اند. دولت نیز بر این باور است که ظرفیت‌های بسیاری در اندیشه و معرفت دینی برای ساختن جامعه‌ای فرهیخته، متعالی و رو به پیشرفت وجود دارد. از این رو بر اعتلای معرفت و توسعه فرهنگ دینی با تکیه بر منابع اصیل، دوری کردن از قشری‌گری، خرافه‌گرایی و انحراف، پرهیز از تبلیغات سطحی، اشاعه عقلانیت در فهم دین،

و فراهم کردن شرایط زیست و زندگی دینی برای مؤمنان تأکید دارد. دولت معتقد است ترویج اندیشه دینی باید بدون تحمیل و اجبار، و از مسیر بهبود شرایط زندگی دینی و برمدار عقلانیت و اسلام رحمانی صورت گیرد. اقدامات این اولویت عبارتند از:

الف) اعتلای معرفت و توسعه فرهنگ قرآنی با تکیه بر منابع اصیل اسلامی؛

ب) مقابله با قشری‌گری، خرافه‌گرایی و انحرافات دینی؛

ج) ترک تبلیغات سطحی دینی و تقویت ارتباطات دینی سنتی و چهره به چهره و تقویت ارتباطات و گفت‌وگوهای دینی بر پایه منطق، اقناع و استدلال.

د) بهره‌مندی از فناوری‌های نوین در توسعه آموزش‌ها و تبلیغات دینی؛

ه) اشاعه عقلانیت در فهم دینی؛

و) ترویج رفتار دینی و تلاش برای تبدیل باورهای دینی به عملکرد اخلاقی.

۱۱-۲-۴ احیای ایران فرهنگی

ضرورت است تصویری فرهنگی متناسب با شان و جایگاه ایران در جهان بازتابانده شود. معرفی تمدن ایرانی-اسلامی، معرفی مفاخر و مشاهیر فرهنگ و تمدن اسلامی بدون سلیقه و رزی‌های سیاسی و تنگ‌نظری، تقویت خط و زبان فارسی به عنوان سرمایه ملی ایرانیان از هر قوم و مذهبی، تعامل با ایرانیان خارج از کشور و تقویت هویت ملی آنان، اهتمام به شناسایی، نگهداری و معرفی میراث فرهنگی ایران و تأمین زیرساخت‌های لازم برای استفاده از میراث فرهنگی در کلیت توسعه همه جانبه کشور، و فراهم آوردن زمینه‌های نقش‌آفرینی فرهنگ در تقویت نشاط ملی و فرهیختگی و بالندگی جامعه، از تأکیدات دولت برای احیای ایران فرهنگی خواهد بود.

الف) گسترش مراکز و برنامه‌های ایران‌شناسی در داخل و خارج از کشور؛

ب) ایجاد زمینه‌ها و تأمین برنامه‌های لازم برای تقویت نشاط و همبستگی ملی؛

ج) شناسایی و معرفی مفاخر و مشاهیر فرهنگ و تمدن ایران؛

د) گسترش مبادلات فرهنگی بین کشورهای فارسی‌زبان؛

ه) تعامل با ایرانیان خارج از کشور و تأمین نیازهای فرهنگی آنان؛

و) اهتمام به شناسایی، نگهداری و معرفی میراث فرهنگی کشور؛

ز) تأمین زیرساخت‌ها و ارتقای توان گردشگری در میان کشورهای دارای قرابت فرهنگی؛